Guldwifwor.

Berättelser för barn

från

tio till fjorton års ålder.

Helsingfors, Wasenius' & Komp. förlag.

Guldwifwor.

Berättelser för Barn

från

tio till fjorton års ålder.

Med 6 kolorerade plancher.

Borgå,

tryckt hos P. Widerholm, 1856.

Wasenius' et Komp. förlag.

Imprimatur. S. Baranowskij.

Bröderne.

Hwar månne Wilhelm i dag kan dröja så länge? sade modren i det hon såg upp till det gamla wägguret, som förkunnade den nionde aftontimman. Det war en höstafton, derute jagade stormen tallbarr och torra löf öfwer ifrån skogen emot den ensamt stående byggningen, som beboddes af den fordne skogwaktaren Reimann, som sedan en wildtjuf skjutit honom i knäet och han blifwit illa behandlad af en oskicklig by-barberare, nu mödosamt framsläpade sig på sin krycka. Twänne söner, den ene skrifware hos en jurist, den andre trädgårdslärling hos godsherrn, förjde för de gamla föräldrarnes uppehälle, som deßutom blott erhöllo ett litet nåde-understöd; men egentligen war det blott Wilhelm, den yngre, som wid slutet af hwarje wecka hemtade dem sin ringa weckopenning och nekade sig hwarje förströelse, blott för att skydda sina föräldrar mot brist. Ty om också Reinhold, skrifwaren, ibland tryckte en blank riksdaler i modrens hand, hwars älskling den wackra, stätliga gossen med sitt städade wäsende war, så lade hon alltid dessa penningar afsides och tog blott deraf i högsta nödfall, ty det dröjde aldrig länge, så behöfde Reinhold en ny rock eller en sidenhalsduk; han umgicks i flere hus och kunde ej gå så klädd som brodren, i en kort tröja med nedwiken skjortkrage; och således war det dock Wilhelm som ensamt war sina gamla föräldrars stöd, ehuru modren aldrig wille tillstå det.

Hwarannan afton hemkom Wilhelm, satt hos den gamle fadren, som ej mera kunde gå ut, och berättade för honom hwarjehanda, ställde skönt blommande balsaminer och lackvioler på fönsterbrädet, och medhemtade affallna orangeblommor, som han lade bland fadrens tobak eller i modrens sykorg.

Medan far och son språkade med hwarandra och den gamle skogwaktaren derwid glömde sitt lama ben och alla sina plågor, spann Wilhelm åt modren det finaste garn eller gjorde slefwar och wispar till det lilla hushållet. Om söndagarne kom han redan till middagen och då ritade han trädgårds-anläggningar och sällsynta blommor från en gammal bok, som hans lärmästare lånat honom.

Wilhelm war en likaså duglig och skicklig trädgårdsmästare som han war en god son, men den som såg huru blyg och förlägen han stod, då han war bland främmande menniskor, den som blott betraktade hans fula, solbrända ansigte och stora, röda händer och jemförde allt detta med det inställsamma uppförandet hos skrifwaren, som förstod att tala så artigt och deßutom af den gode Guden erhållit ett så friskt blomstrande ansigte, att hwar och en såg sig om efter den wackre, stätlige gossen, den förstod wäl hwarföre modren föredrog denne son, ehuru Reinhold redan som barn genom sitt häftiga lättsinniga lynne gjort henne mycken ångest och bekymmer.

I dag wäntade hon Wilhelm med särdeles otålighet; det war lördag och då försummade han aldrig att hemföra sin weckolön, som denna gång behöfdes mera än förut, ty en genomresande jude hade berättat om en salfwa, som på fadrens knä skulle göra underwerk, och lofwat följande morgon för några skillingar hemta dem derutaf. Derföre såg modren så orolig på klockan och sade redan för tredje gången, »hwar månne Wilhelm i dag kan dröja så länge?»

Fadren satt i en gammal stol, den Wilhelm med stor skicklighet hade förwandlat till länstol, och sönderbet af smärta det hårda munstycket på sin piva; men han tänkte mindre på penningarne, som sonen skulle hemta, än på hans uppmuntrande prat, med hwilket han så wäl förstod att förskingra fadrens bekymmer.

Då klockan redan slagit tio, gingo de båda gamle helt förtretade till sängs, men kunde ändå ej sofwa, ty än sade den ena, än den andra: »hwarföre månne Wilhelm ej kom hit i afton?» Ändtligen insomnade de och drömmen lättade deras hjertan; gubben war ej mera lam och eländig, utan skogwaktare och bodde på ett wackert jägmästareboställe och modren sydde fina skjortor för Reinhold, som hade erhållit en tjenst i staden, och hon måste skynda sig, emedan hon ännu skulle späcka en stek och baka en kaka för älsklingssonen.

Medan de gamla derinne wäntade och längtade och ej kunde förklara hwarföre Wilhelm för första gången uteblifwit, stod denne derute i det kalla wädret under det wilda päronträdet, genom hwars krona stormwinden pep och hwen; han kunde wäl se ljuset från de små fönstren i hemmet, men de längtande föräldrarne kunde han ej se, ty aftonen war mycket mörk och en tät hasselhäck stod på samma sida som byggningen. En gestalt stod bredwid Wilhelm, och de talade häftigt men sakta med hwarandra.

»Men,» sade Wilhelm, »hwad skall mamma tänka om jag för första gången behåller min weckopenning för mig sjelf? hon wäntar säkert redan deruppå, och om hon frågar efter den, hwad skall jag swara?»

»Att du nästa gång skall hemta den fördubblad,» swarade en ung man, som war insvept i en warm kappa, under det trädgårdsgossen blott hade sin korta klädeströja, som ej skyddade honom mot den kalla winden.

»Du behöfwer ju blott låna mig de lumpna styfrarne, jag ger dem kanske redan i morgon dubbelt, ja kanske tredubbelt tillbaka.»

»Det kan du ej Reinhold,» sade den unge trädgårdslärlingen sorgsen, och wi weta nu att den andra personen i kappan war skrifwaren från staden, som derute sammanträffat med Wilhelm, »du sade ju mig att du uttagit din månadslön på förhand. Men jag wet hwaruppå du hoppas: du will spela. Broder, gode broder, låt öfwertala dig, gör det icke!»

»Behåll dina penningar, om du derigenom tror dig berättigad att hålla för mig en lång moralpredikan,» sade skrifwaren; »den första, bästa procentare lånar mig på denna kappa de penningar, hwilka jag förgäfwes begärt af min broder; jag will hellre på några weckor ej komma till mina föräldrar, tills jag åter inlöst den, än jag längre beder dig om en tjenst, som tyckes wara dig så swår att uppfylla.»

»Gör icke det!» bad Wilhelm åter, »du kommer derigenom i händerna på sammetslösa menniskor, hwilka mer och mer draga dig i olyckor, och tänk på mamma; om wädret wore så kallt att du ej kunde gå ut utan kappa, huru skulle hon ej gråma sig, då hon ej finge se dig.»

»Nå, så predika ej, utan hjelp mig,» sade Reinhold. »Se, jag har spelat och förlorat, men just derföre will och måste jag ännu en gång försöka min lycka, för att återwinna hwad jag förlorat. Sedan rör jag ej hwarken kort eller tärning mera, mitt ord deruppå.»

»Men om du ej winner?»

»Jag skall winna, och skall då säkert hålla mitt löfte till dig. Men uppehåll mig nu ej längre.»

»Du kommer wäl in med mig, Reinhold,» sade Wilhelm i det han suckande skakade innehållet af sin lilla börs i brodrens hand; »mamma

skulle glädja sig att så oförmodadt få se dig; du har ju på trenne söndagar ej warit hemma?»

»Nej, i dag kommer jag ej,» swarade Reinhold, »i Adelsdorfer wärdshus sitta de båda soldaterne, som fråntagit mig mina penningar och min klocka, de uppfordrade mig hånande att komma tillbaka och återtaga det jag förlorat. Nu will jag göra allwar deraf. Om jag nu först skulle komma in, så blefwe jag uppehållen och deßutom utsatt för en mängd hwarjehanda frågor, hwilka jag hellre will undwika. Tala ej heller om att du träffat mig här.»

»Då wänder jag hellre tillbaka och går i dag ej hem,» sade Wilhelm bedröfwad. »Det är mig så owant att hafwa någon hemlighet för mina föräldrar; jag skulle ej hafwa hjerta att se dem fritt i ögonen, och om jag sade dem rena sanningen, så skulle jag blott förskaffa wår stackars goda mor swåra tankar och en sömnlös natt; men, icke sannt Reinhold, du spelar i dag för sista gången, lofwa mig det på din heder!»

Men Reinhold hade insvept sig i sin kappa och skyndade hastigt bort till byn, utan att fatta brodrens hand, som denne bedjande räckt honom.

»Gud styre allt till det bästa!» suckade Wilhelm och såg wemodigt på det swaga ljusskenet i föräldrahemmet, hwilket förgäfwes tycktes winka honom; han strök med handen öfwer ögonen och återwände tankfull.

Följande eftermiddag satt Wilhelm som wanligt med sina färger och ritstift wid fönstret i föräldraboningen; han hade lagt en ster bukett astrar på modrens sybord och berättat för fadren hwarjehanda, som hans lärare läst i tidningarne, men det war något fremmande mellan mor och son. Hon hade ej frågat efter Wilhelms weckopenning, men hon war bedröfwad öfwer att ej kunna köpa undersalfwan och att sonen ej sade något till sin ursäkt. Wilhelm kände denna förstämning, utan att ana orsaken

dertill; det tryckte honom som en tung börda, men hellre kunde modren wara mißnöjd med honom, än att hon skulle weta huru lättsinnigt Reinhold handlade; han tröstade sig med att Reinhold, warnad af den erfarenhet han gjort, aldrig mera skulle handla så orätt; hwarföre då oroa modershjertat, som så sorglöst war fästadt wid älsklingssonen. Han hade också till sin stora tillfredsställelse märkt, att i wäggskåpet ännu låg en stor limpa och ett stycke fläsk, så att ännu ledo föräldrarne ingen brist och kanske Reinhold werkligen återhemtade sina förlorade penningar och blef lyckligt botad genom den öfwerståndna sorgen. Glad kunde Wilhelm ändå ej wara, och han blef ännu mera tyst och sorgsen då han såg att modren lät hans wackra astrar ligga qwar på fönsterbrädet, utan att som wanligt ställa dem i friskt watten. »Om ändå Reinhold i dag skulle komma hitut,» sade modren ändtligen, sedan hon tio gånger sett ut från det lilla fönstret, åt den sidan hwarifrån skriftwaren wanligtwis plägade komma.

»Det behagar mig ej hos Reinhold,» sade fadren, »att han sedan någon tid så sällan frågar efter oß; huru förströdd war han ej sista gången, och sedan deß äro redan tre weckor förflutna.»

»Kanske han har något wigtigt arbete,» inföll modren ursäktande, »och naturligtwis har han då allehanda i sinnet och hufwudet, hwilket wi ej kunna weta och förstå.»

»Gud gifwe det!» suckade fadren halfhögt; modren hörde detta ej, men redan den tanken att fadren ett ögonblick kunde wara mißnöjd med Reinhold, upprörde henne så att hon började bittert gråta, ehuru hon sysselsatte sig med hwarjehanda i det lilla hushållet, på det att någon ej skulle märka det. Men Wilhelm såg det, och hwarje tår föll brännande på hans hjerta. O! om hans broder någon gång skulle göra denna ömma moder någon stor sorg, huru skulle hon kunna bära det!

Bröderne.

Han nedböjde sig öfwer sitt ritbräde och tycktes arbeta flitigt, dock gjorde han blott sneda och ojemna streck, ty det blef honom dunkelt för ögonen; hwad hade han ej gifwit, om modren wartt fästad wid honom med samma ömhet som wid brodren; men denne war också mycket annorlunda än Wilhelm, han kunde tala så wäl, war öfwerallt gerna sedd, medan han sjelf stod stum, just då hans hjerta war öfwerfullt.

I samma ögonblick hördes hastiga steg från andra sidan af byggnaden.

»Der kommer han ändtligen,» så talade hwarje drag i modrens ansigte, det utwisade hennes lyssnande ställning, och en flygtig rodnad spridde sig öfwer de insjunkna kinderna.

Men icke Reinhold, utan en fremmande, allwarsam man inträdde genom den öppnade dörren. Modren hade skyndat till midten af rummet sonen till mötes, nu stadnade hon öfwerraskad.

Mannen hade en bössa öfwer axeln och ändå såg han ej ut som någon jägare; efter en kort helsning gick han fram till den gamle skogwaktarens stol och wisade honom bössan: »Känner ni detta gewär?» frågade han skarpt.

»Nej,» swarade den gamle förundrad, »mitt är det ej! Hwad skulle jag stackars lama man göra med ett gewär?»

»Men ni har en son?»

»Twänne,» swarade skogwaktaren lugnt, »den ena som ni ser här, kära herre, är trädgårdsmästare och har, så mycket jag wet, ej ens tagit en bössa i handen för att fördrifwa sparfwarne från trädgården, och den andre är skrifware här i staden,» inföll modren, »han har knappt tid att besöka sina gamla föräldrar en timme hwar tredje eller fjerde wecka, han går ännu mindre på jagt.»

»Det war ändå säkert en utaf dem, som jag i går afton träffade och fråntog bössan och jagtbytet.»

»En af mina söner en wildtjuf!» ropade den gamle wredgad, »och jag har låtit skjuta mig lam och eländig, för att fördrifwa det packet! Nej herr Amtman, det tror då ingen.»

»Hwad will ni swara mig derpå,» återtog denne, »om jag säger er, att jag i går afton emot klockan elfwa red genom skogen, då jag hemkom från spanmålsmarknaden, och ej långt ifrån mig hörde ett skott. Jag skyndade mig till stället, och då finner jag en ung man, som tycktes hafwa tagit något för mycket till bästa och hade stupat öfwer en trädstam, hwarwid hans bössa lossat af. En fet råbock hade han redan öfwer axeln, den nyß uppgångne månen hade lyst honom wid hans arbete. Om ej min häst blifwit orolig, så att jag knappt kunde styra den, så skulle den lustige sällen ej undkommit; men nu måste jag nöja mig med bytet och bössan. Jag red förbi wärdshuset för att fråga hwem som warit der om aftonen, men till all olycka war blott den gamla halfblinda mormodren och ett barn hemma, wärden war på ett barnsöl i byn och drängen låg sjuk i stallet. Den gamla gumman hade ej sett mycket, men hört destomera; hon sade mig att twänne soldater warit på wärdshuset och sedan hade en tredje fremmande man kommit; dessa hade spelat kort och derwid larmat och skrålat, tills ändtligen den sistkomne, hwilken de andra kallat Reimann, åter gått bort och tagit en bössa tillika med en hare eller något dylikt, som förut legat i ett hörn af rummet. Om han förut hemtat det med sig wisste hon ej, men hon hade hört honom säga: »mina penningar hafwen j tagit, men bössan och bytet blifwa mina, så sannt jag är en skogwaktares son. Huru denne man sett ut kunde gumman ej uppgifwa, men hans röst tror hon sig kunna igenkänna, och som i hela

trakten häromkring ej bor någon annan skogwaktare med namnet Reimann, än ni, så — — — »

»För Guds skull!» utropade nu modren gråtande, »Wilhelm, huru har du kunnat göra oß detta! det war således derföre du i går för första gången uteblef, du har spelat bort de penningar, hwilka du annars redligen bringat dina gamla, fattiga föräldrar. O! du olycksbarn, huru har du råkat i så dåligt sällskap?»

Den gamle fadren hade, så godt sig göra lät, uppreſt sig från sin länstol och försökte att falla sin hustru i talet, som ej wisste hwad hon sade.

Wilhelm slog händerna för ögonen och war outsägligt sorgsen öfwer att modren så mißkände honom, som aldrig bedröfwat henne, aldrig wisat någon fallenhet för lättsinne. Hon trodde honom i stånd till så afskywärda saker, att han spelat, druckit och gått ut som wildtjuf. O! detta war honom för swårt, för bittert! Ur stånd att säga ett enda ord uppsteg han, stödde armen emot wäggen och gömde ansigte och ögon, på det att den främmande mannen ej skulle se hans tårar. Han hörde ej mera efter hwad som talades emellan amtmannen och hans föräldrar, det war honom alldeles likgiltigt att den främmande höll honom för en wildtjuf; hwad som sårade honom, war att hans mor ej hade ett enda ord till hans rättfärdigande, han kände sig nästan skuldbelastad och dömd.

Ändtligen lade fadren sin hand på sonens skuldra och sade: »Men så tala då ett ord Wilhelm, säg herr amtmannen hwareſt du tillbragte aftonen i går; nämn någon som sett dig wid denna tid, så att den falska mißtanken må förswinna! ty aldrig har du warit i stånd att göra sådana saker, för hwilka du nu beskylles!» Wid dessa ord spratt Wilhelm till; kunde, wågade han säga att han hade sammanträffat med sin broder under det wilda päronträdet? Reinhold war den enda menniska, som i går

afton sett honom, ty då han återwändt från det fåfänga beſöket hos föräldrarne till trädgårdsmäſtare-boningen, hade han ſtilla och ſorgſen begifwit ſig upp till ſin kammare och bedit till Gud, att han måtte wända brodrens ſinne och bewara honom för all fara både till kropp och ſjäl. Men om han nu ſade ſanningen, ſå ſkulle den ſkymfliga miſstanken falla på hans broder. Och Reinhold, han twiflade ej att det warit han ſom ſpelat med ſoldaterne, kanſke också att han tagit ſig ett rus; men med råbocken och gewäret war det annat, en wildtjuf war han ej, derpå wille han gå i borgen med ſitt lif.

Men underſökningen, wid hwilken det dock alltid ſkulle komma i dagen att brodren ſpelat förbjudet ſpel, möjligheten att han ſkulle bli arreſterad, huru ſkulle detta ej ſkada Reinhold, och ſedan modren? Hon ſkulle ſäkert gräma ſig till döds.

Han deremot, den fattige trädgårdslärlingen, kunde förr lida detta, än en ſkrifware hos en juriſt; hans oſkuld måſte dock ſlutligen komma i dagen, och om han också derföre förlorade ſitt ſtälle, hwaruppå Wilhelm dock twiflade, ty hans herre höll utaf och hade förtroende till honom, ſå måſte han wiſſerligen ſöka ſin utkomſt i främmande land; men Gud, uppå hwilken han förtröſtade och hwars bud han alltid hade för ögonen och i hjertat, war ju öfwerallt i wida werlden, och Wilhelm wågade hoppas på Hans nådiga hjelp och ledning.

I alla fall måſte han ſpara modren denna ſmärta, ty hennes hjerta ſkulle deraf ſåras djupaſt.

Derföre teg han, huru bewekande än fadren bad honom, han tryckte tigande hans hand och blickade honom lugnt i ögonen, ſå att den gamle erhöll den tröſtande öfwertygelſen, att hans ſon ej hade något att ſkaffa med denna berättelſe.

Amtmannen såg i denna tystnad likasom i modrens oförsigtiga tal nya bewis på den unga gossens brott och befallte denne att genast följa sig till domaren, hwareft Wilhelm skulle strängt förhöras.

Naturligtwis kunde han ej bekänna en gerning som war främmande för hans själ, men som han ej kunde och wille angifwa någon som aftonen förut sett honom och hwart han fört sin weckolön, som han som wanligt erhållit, blef han, i anseende till giltiga misstankar, dömd till fängelse.

Reinhold waknade om morgonen efter denna afton, hwilken han tillbragt på wärdshuset i Adelsdorf och sednare i skogen, emedan han der gått wilse, med en känsla af obehag och skam. Han war misnöjd med sig sjelf, ty icke nog med att han bortspelat sin broders mödosamt förwärfwade weckopenning och att han för andra gången uppsökt det dåliga sällskapet, han hade också för första gången i sitt lif i förargelsen tagit sig ett rus.

Mycket hade han gifwit, om han kunnat göra allt det som händt aftonen förut ogjordt, och fast beslöt han att för alltid undwika spel och dåliga sällskaper. Han hade ännu ingen särdeles böjelse för denna dåliga och farliga passion, han hade blott spelat för att winna, och blott derföre sikat efter penningar, emedan han wänjt sig att utgifwa mera än hans förhållanden och pligter emot sina fattiga föräldrar tillåto. Nu beslöt han att åter tillbringa sina söndagar som förut i den lilla kammaren hos sina föräldrar, att språka med fadren eller läsa i någon god bok, i stället för att han på sednare tiden fördrifwit söndagarne med några kamrater på biljarden eller på små lustfärder, hwareft wanligtwis mycket penningar blifwit förslösade.

I början hade Reinhold låtit förleda sig af den falska blygseln, att ej stå tillbaka för sina kamrater, som alltid föreslogo än det ena än det an-

dra nöjet, men småningom hade han fattat sådan smak för dessa förströelser, att det nästan tycktes wara honom en uppoffring om han tillbragte en ledig eftermiddag, ja blott några timmar hos sina gamla föräldrar.

Steg för steg war han således kommen på denna farliga bana, der han nu, mißnöjd med sig sjelf, öfwerraskad stod stilla.

För att undfly sina plågsamma tankar, beslöt han att redan tidigt andra morgonen gå hem och undwika sina muntra kamrater. Han klädde först på sig och hade just blifwit färdig dermed, då wärdinnans dotter, en liten flicka om 7 år, kom in i hans kammare med kaffet. Reinhold älskade det glada, pratsamma barnet och språkade ibland med henne, men i dag war han ej så stämd, utan han förtärde tigande sin frukost, utan att märka att den lilla Lowisa stadnat wid bordet och med en wigtig min wände ett papper emellan sina fingrar, synbarligen wäntande att Reinhold skulle fråga henne hwad för märkwärdiga saker hon hade gömt deruti.

Men då han teg och redan fattade sin mössa för att gå bort, sade hon hastigt:

»Gissa då, hwad som är i detta papper!»

»Säkert icke mycket,» menade Reinhold kort, ty han hade hwarken tid eller lust att lösa denna gåta.

»Ej mycket?» swarade den lilla något sårad af sin wäns likgiltighet, »en stor skön kyrka gömmes derinne, med altare och predikstol, med torn och klockor.»

»Åh för tusan,» ropade Reinhold skrattande, »hwarifrån har du fått denna ritning?»

»Nej, du förstår mig ej ännu,» sade Lowisa ifrigt, och wek upp papperet, som innehöll en ny blank kopparpenning.

»Nå se då,» fortfor hon, »denna penning skall hjelpa till att bygga

en kyrka, och utan den blefwe den ej färdig, det kan du tro, ty wår lärare har i går förklarat det ganska noga för oß. I Öfra Schleſien, jag tror det ſtället heter Roſenberg, har folket ingen kyrka, tänk bara huru ſorgligt det är. Jag har ofta warit i kyrkan, och då kläder mamma alltid på mig min ljusröda klädning, och jag får bära pſalmboken. Och i kyrkan är det ſå tyſt och ſtilla, likſom derute på åkern om ſöndags middagen, då winden far öfwer det höga kornet, och axen gå ſom ſmå wågor. Ja, men detta wille jag egentligen ej berätta, utan att det ſtackars landtfolket i Öfra Schleſien ej hafwer någon kyrka, och gerna önſkade ſig en ſådan, men det felas dem penningar. Då har en preſt uträknat, att om hwar och en menniſka i Preuſſen, man och qwinna, wille gifwa bara en enda ſlant, ſå ſkulle de kunna uppbygga en liten kyrka till Guds ära; men om de rika wilja gifwa mera och den gode Guden dertill gifwer ſin wälſignelſe, ſom dock är det bäſta, då kunna de få ett ſtäteligt Guds hus. Sedan har han ſkrifwit en bön om penningar uti, jag tror att det kallas, tidningarne, och detta blad har också kommit hit till oß och wår lärare har ſagt, att wi ej ſkola låta denne mans förtroende komma på ſkam. Ja, wi barn kunna också bygga kyrkor, om wi ej köpa ſötſaker, utan hellre föra deſſa penningar till honom. Men nu är det en annan ſak: mamma gifwer mig aldrig penningar till ſnaſk, och jag wille också gerna wara med om att bygga kyrkan; giſſa då på hwilket ſätt jag ſkall få penningar.»

»Stackars lilla Lowiſa, hwilket onödigt bekymmer du gör dig. Kyrkan ſkall nog blifwa uppbygd utan din penning, och den räcker deßutom blott till att köpa en ſpik, ſom kan faſthålla ett bräde i byggnaden.»

»Om hwarje menniſka tänkte ſå, då ſkulle det arma folket ju ej få någon kyrka, hwarken ſtor eller liten!» ſade Lowiſa förtretad. »Wår lärare har förklarat det bättre för oß. Om nu ſpiken, om hwilken du talar

så föraktligt, wore den som felades för att få kyrkan färdig? Nej, så får du ej tänka. Jag gläder mig så mycket, att jag också kan gifwa en slant och att jag i morgon kan taga den med mig i skolan; min lärare skall ej finna det för litet och den gode Guden ej heller. Men du wet ej huru jag ställt till det? Hwarje söndag får jag en liten bit socker till mitt mjölkkaffe, dessa skall jag spara in trenne söndagar, och derföre har mamma redan i dag gifwit mig denna blanka penning; du kunde nu genast gifwa din med, ty du skall wäl också gifwa en? Du förtjenar ju redan sjelf penningar och kunde egentligen gifwa twenne?»

Reinhold blygdes för det menlösa barnet. Han hade för ögonblicket ej en enda slant, och aldrig hade det ens fallit honom in, att sätta det ringaste wärde på ett så litet mynt. Då han leende tröstade den lilla, att han wille gifwa henne en hel silfwergroschen, så snart han finge sin lön, sade hon betänkligt: »Du pratar! du skulle ej hafwa penningar? med hwad will du då skaffa dig mat och dricka tills du erhåller din lön? Du hade ju ännu i förrgår penningar i din börs, då du skickade mig efter ett stop öl.»

»Jag har redan gifwit ut dem,» sade han med twunget skratt, »men gör dig ej derföre något bekymmer, jag får wäl låna af någon.»

»Låna?» frågade den lilla flickan öfwerraskad, »gör ej det! Mormor har berättat mig en sorglig historia derom. Mjölnarens Georg här midt emot, som för åtta dagar sedan fördes här förbi i fängelse, med kedjor om armar och ben, han har gerna ätit sötsaker, då han war liten, och onödigt gifwit ut penningar. Modren hade alltid gifwit honom, hwad han begärde, och tänkt: det är ju blott tre eller högst sex groschen, derföre behöfwa wi ej sälja wår qwarn! Men då Georg blef stor och förstörde mycket penningar, för att lefwa stort, då måste det gamla folket sälja sin

qwarn och dogo af sorg. Georg hade öfwer allt lånat penningar, också af sådane som bedragit honom; hans nöd blef allt större och större, och till slut har han stulit; tänk dig! han har en natt brutit sig in i samma qwarn, som tillhört hans föräldrar; men han blef fasttagen och förd i fängelse. Mormor sade: med lättsinnigt lån hade Georg börjat och slutat med stöld; det war wäl att den gamla modren ej upplefde denna skam och jemmer!» I samma ögonblick blef den pratsamma flickan bortkallad och Reinhold war glad att hennes prat war slut, emedan det gått honom djupt till hjertat. Han gick med snabba steg under middagsklockornas ringning ur staden till byn, hwarest hans föräldrar bodde. »Blott en penning,» det gick ej från hans sinne. Genom omtanke och att samla det minsta, kunde man uppnå något så stort; med de fattigas och omyndigas styfrar kunde ett tempel uppbyggas till Guds ära. Och den slösaktiga Georgs alltför eftergifna mor, hade hon icke derigenom hjelpt till att smida sin sons bojor, när hon tänkte: det är ju blott litet penningar, det skadar ej! På samma sätt war det ju med honom sjelf; han hade alltid sökt att tysta sina sjelfförebråelser genom att tänka: det är blott en obetydlighet, som jag slösar bort! Han hade ännu i går ansett det för en småsak, att återbetala brodren dennes mödosamt förwärfwade weckolön, och nu hade han också förstört den. Han hade ej en enda styfwer att gifwa, om någon fattig bad honom derom, utan måste han taga sin tillflykt till att låna, för att ej lida hunger. Den lilla flickans ord klappade på hans hjerta, han knäppte owilkorligt ihop sina händer och bad: gode Gud, bewara mig för sådant slut som Georgs! Han gick så hastigt framåt, att han sjelf ej märkte det han stod wid föräldraboningen. Modren satt ensam med förgråtna ögon på bänken och läste i en gammal postilla, fadren

hade gått med Wilhelm, då han fördes till förhör och war ännu ej återkommen.

Reinhold förskräcktes då han såg modrens tårar och tänkte: månne Wilhelm ändå skulle hafwa sqwallrat? »Ack, min son!» ropade den gamla ångestfull och lade sina darrande händer om Reinholds hals, »ett tungt bekymmer hwilar på mitt hjerta! Wilhelm har råkat i dåligt sällskap, han har bortspelat sin weckolön, och för att dölja det för oß, har han blifwit wildtjuf. De hafwa redan fört honom till förhör. Detta har jag aldrig trott mig behöfwa upplefwa!»

Reinhold stod som träffad af blixten. Wilhelm hade således ej förrådt honom, utan underkastade sig häldre modrens orättwisa mißtanke. »Detta skall jag aldrig glömma, du goda menniska» tänkte Reinhold; men huru kunde Wilhelm blifwa mißtänkt att wara wildtjuf? som förintad nedföll han nu på bänken bredwid modren; det föll honom som fjäll från ögonen: honom gällde undersökningen, han hade brutit hwad brodren nu oskyldigt led. Han måste bort, för att förklara mißtaget, hända hwad som hända will! Blek som en waxbild uppsteg han, räckte handen åt modren och wille gå, utan att säga ett enda ord; men modren stödde sitt hufwud mot hans axel, kallade honom sin tröst, sin enda glädje, och bad honom ej lemna sig, innan fadren återkommit. Hennes ömhet skar som en knif i sonens skuldbelastade hjerta, som i dag i fullt mått såg de bittra följderna af sitt ungdomliga lättsinne. Smärta och blygsel hämmade hans tal och bittra tårar strömmade öfwer hans ansigte. »Låt mig gå moder!» sade han, »Wilhelm är lika litet en wildtjuf som jag sjelf, men han är tusende gånger bättre och wärdigare din kärlek än jag. Jag måste gå och göra honom fri, hwad också sedan må bli af mig.» Innan modren widare hann fråga eller hålla honom tillbaka, war han redan

på wägen till byn. Han flög mer än han gick, och kom i samma ögonblick till byfogdens boning, som Wilhelm uppsteg i en öppen korgwagn, för att under bewakning föras till fängelset i staden.

Den gamle lama fadren hade yrkat på att få följa honom dit, och byfogden hade af medlidande med den hittills allmänt ärade mannen, låtit föreſpänna en wagn, på det att far och ſon ännu ſå länge ſom möjligt kunde blifwa tillſammans. »Håll!» ropade Reinhold redan på afſtånd, »mig måſte ni ockſå taga med, ty jag allena kan ſäga ſanningen! Jag war den, af hwilken herr Amtmannen i ſkogen fråntog bössan; frimilligt inſtäller jag mig till underſökning.»

Wilhelm räckte med bekymrad blick handen mot brodren; »Du ſkulle ändå hafwa tänkt på mamma,» hwiſkade han till honom, men byfogden åtſkillde de båda bröderna, ſå att de ej kunde få tala med hwarandra. En af dem war i alla fall förbrytaren. Tyſta ſutto nu de begge bröderna och fadren på hwar ſin halmkärfwe, men hwar och en wiſſte, att ej någon af dem hade begått brottet. Då wagnen körde in genom ſtadsporten, ſpred ſig en mörk rodnad öfwer Reinholds anſigte, han nedſlog ſina ögon och gjorde inom ſig med ångerfullt hjerta ett allwarligt löfte att bättra ſig. Men för domaren ſade han öppet allt hwad ſom tilldragit ſig. Han förteg ej att han råkat i ſällſkap med falſka ſpelare, men han bedyrade ockſå enligt ſanningen, att han blott fråntagit dem bössan och jagtbytet. Huru de kommit i beſittning deraf, derom hade han, ſom för förſta gången i ſitt lif warit beruſad, ej gjort ſig underrättad; ja, han hade ej en gång tänkt derpå. Nu inſåg han wiſerligen det orätta i ſitt uppförande, och underkaſtade ſig ſitt ſtraff. Men brodren ſkulle man ſätta i frihet, ty han war fullkomligt oſkyldig, han hade gifwit ho-

nom sin weckolön och sammanträffat med honom om aftonen förut framför föräldrarnes boning.

Domaren war en man med hufwud och hjerta på rätta stället; han talade allwarliga och genomträngande ord med den unga skrifwaren; han lofwade honom också sitt bistånd i denna sak, ifall wittnena besannade hwad Reinhold sagt. Emellertid tillät han honom att gå fri, och sålunda återwände den gamle fadren med Wilhelm till byn, och Reinhold till sin boning i staden, ty det hade blifwit sent på aftonen. Då han kommit i sin kammare, gick han tankfull fram och åter; han tänkte ej på att tända sin lampa, och stjernornas sken tindrade in genom det lilla fönstret. Då inkom den lilla Lowisa med en brinnande waxstapel i handen, och sade muntert: »är du ond på mig, efter du ej som wanligt kommer in i wår kammare för att påtända din lampa? Om du ej gerna will eller ej har något att gifwa till kyrkan, så will jag ännu trenne söndagar spara in socker och gifwa en penning i stället för dig; ty fela får det ej, annars kunde prestens räkning slå felt. Och ej sannt, wi förbli ju goda wänner?»

Reinhold tog barnets hufwud mellan sina båda händer och sade allwarsamt: »Jag will sjelf byggga en liten kyrka till Guds ära, det will säga, jag will bli en annan menniska och med Hans hjelp fördrifwa allt ondt från mitt hjerta, så att det kan bli ett Guds tempel, och jag ej åter behöfwa nedslå mina ögon för någon menniska.»

Den lilla flickan förstod wäl ej hwad Reinhold menade, men hon märkte på hans ord, att han ej mera war förstämd, så som han warit om morgonen, och att han ej war ledsen på henne; och hon önskade honom glad godnatt.

Twenne dagar sednare blef en af de twenne soldater, med hwilka

Reinhold spelat, förd i fängelse, emedan en gendarm ertappat honom wid falskt spel. Hans bekännelse besannade fullkomligt Reinholds utsago, och nu höll Domaren å sin sida det löfte han afgifwit, att bistå den unge obetänksamme mannen, så att all widare undersökning blef upphäfwen. Ej en gång Rådmannen, hos hwilken Reinhold arbetade, skulle hafwa erfarit något derom, om ej Reinhold sjelf tillstält allt för honom.

Wilhelm hade tagit löfte af brodren, att han ej skulle upptäcka för modren huru saken egentligen förhöllt sig. Detta war mycket swårt för Reinhold, och war honom ett werkligt straff, då han måste mottaga modrens smekningar och hörde henne säga, att han war hennes ålderdomströst. Han wisste så wäl huru mycket mer hans goda broder förtjente denna kärlek, och huru litet han sjelf war den wärdig. Bittra tårar kommo honom ofta i ögonen, då modren förskaffade honom någon glädje, i hwilken Wilhelm ej hade del, eller då hon talade wänligare med honom än med brodren; men denna smärta war honom hälsosam. Han blef en annan, bättre menniska och älskade innerligt brodren, som så ädelmodigt hade tagit skenet af den orätta handlingen på sig, på det han skulle bibehålla menniskornas aktning och framför allt modrens kärlek. Wilhelm war lyckligare än någonsin, han såg till sin obeskrifliga glädje att en stor förändring redan denna söndag hade föregått med Reinhold; han hade blifwit sansad och allwarsam. Det gjorde hans hjerta så godt, att han hade sparat sin älskade mor en bitter smärta, en bedröflig erfarenhet, och han såg nu utan afund huru innerligt hon war fästad wid brodren, ty Reinhold förtjenade det nu mera än förr. Den unge skrifwaren hade werkligen fullkomligt förändrat sig, sedan den händelserika aftonen och den deruppå följande dagen. Han arbetade flitigt och kände ingen bättre förströelse om söndagarna, än att gå till sina gamla föräldrar, hwarest han

sammanträffade med brodren. Der arbetade de eller läste tillsammans, och den gamle fadren satt lysnande bredwid, i det han nöjd rökte sin pipa. Sönerna försedde honom rikligt med hans favorittobak, ty sedan Reinhold lärt att inskränka sig och spara i smått, kunde han ofta hämta hem en liten summa och det inträdde småningom wälstånd, öfwer hwilket isynnerhet modren glädde sig. En dag hemkom Reinhold med strålande ansigte och hämtade den glädjefulla underrättelsen, att hans Herre hade skaffat honom en liten tjenst wid domstolen och att han nu hade trehundrade Riksdaler i lön. Stor war fröjden i den lilla familjen, och modren isynnerhet war lycklig öfwer sonens befordran. Hon smekte hans af den häftiga gången swettiga panna, och kallade honom sin kära son, som aldrig gjort henne något bekymmer; då kunde Reinhold ej längre tiga och hålla det löfte han gifwit brodren.

Han berättade modren på hwilken farlig wäg han befunnit sig, och huru endast följderna af hans lättsinne samt brodrens ädelmodiga, uppoffrande kärlek bragt honom till insigt af sitt fel.

Då han förklarat allt detta med enkla ord, blef det för ett ögonblick alldeles tyst i den lilla kammaren. Wilhelm lutade blygt sin panna emot den kalla fönsterrutan och fadren nickade wänligt åt Reinhold. Modren hade bleknat, då hon hörde i hwilken fara hennes barn befunnit sig; hon kunde knappt andas för ångest, och hennes öga, fylldt af tårar, hwilade med outsäglig moderskärlek på den ångrande och förbättrade sonen. Han hade ej förlorat något hos henne genom denna berättelse, men hennes hjerta war nu dubbelt rikare och gladare. —

Wilhelms tystnad angående den olyckliga aftonen hade alltid oroat och bedröfwat henne; nu stod han så skönt rättfärdigad för hennes ögon, och hon tillstod för sig sjelf, att hon wäl aldrig rätt erkännt hans hjertas

rikedom. Hon såg nu i honom nästan Reinholds räddare, och med stapplande steg gick hon till honom och lade sin hand på hans hufvud; det wexlades ej ett ord emellan moder och son, men Wilhelm kände, att hon wälsignade honom, och hans hjerta wille brista af lycka och glädje. Månan war uppgången och sken in genom de små fönstren, den speglade sig i tårfulla ögon, men deß stråle föll stilla på lyckliga ansigten. Man åtskildes först sent, och längre än wanligt fasthöll modren den fattiga trädgårdsdrängens hand; o huru wälgörande war honom icke denna tysta tackfägelse. Från denna stund taltes aldrig mer om denna tilldragelse; de glömde den ej, men ingen nämnde derom. Reinhold blef en annan menniska och förwärfwade sig allt mer och mer sina förmäns aktning och tillgifwenhet; han tog modren till sig, då fadren efter en kort sjukdom afled, och återgäldade nu med barnslig tacksamhet hennes kärlek.

Wilhelm kommer åtminstone en gång hwarje månad till staden till mor och broder. Han är allt ännu trädgårdsdräng, men trädgårdsmästaren i hans hemort är gammal och swag, och dennes plats är lofwad åt honom.

Då han med brodren stundom går på gatan wid modrens arm, säger wäl folket: det är rätt wackert af den unga Registratorn att han ej blyges öfwer sin enkla broder; han är blott trädgårdsdräng, och man talar hit och dit om att han en gång warit inwecklad i någon wildtjufshistoria. Men ingen har fått weta rätta sammanhanget.

Men Wilhelm är lycklig och nöjd; hans mor wäntar nu honom med samma otålighet som förr på Reinhold; hon lägger såwäl de första som de sista blommor han hemtar henne i sin psalmbok, och beder för honom. Reinhold har ingen bättre och förtrognare wän än honom, och hwad också menniskorna må säga och tänka om honom — Gud ser till hjertat.

Styfmorsblommon.

Köpmannen Gröndals lilla dotter Natalies födelsedag firades wanligtwis med en fest, hwartill alla hennes lek- och skolkamrater inbjödos, för att i den stora trädgården med deß gunga, springbrunnar och skuggrika löfsalar, leka allehanda lekar och äta en mängd sötsaker.

Ett sådant nätt putsadt och med sköna saker rikligen mättadt fällskap war återigen församladt, och sedan man noga beundrat det med wackra blommor smyckade födelsedagsbordet, och afundats den lyckliga Natalie hennes nya ljusröda hatt, hennes hwita broderade klädning och köksserwicen af meißnerporslin och blank messing, lockade den warma majsolen barnen ut i trädgården, hwarest redan auricklar, perlhyacinther och narcissor blomstrade. Den sammetsgröna kort skurna gräsmattan, som kantade blomsterſängarne, upphöjde ännu mera den brokiga prakten hos dessa wårens förstlingar och de små flickorna swärmade omkring blommorna som fjärilar, hwilka de också i sina brokiga luftiga klädningar liknade, plockade sig buketter eller bundo sig kransar, och lekte sedan »Hwad tycker du om din granne» eller »Katt och råtta», och hwarje liten flicka, som läser detta, skall wißt tro min försäkran, att derwid gick litet högljudt och bullersamt till. Men då glädjen war som störst, hörde man på afstånd åskdunder, och innan en fjerdedels timma förflutit, war den sköna blå himmelen öfwerdragen med tjocka grå moln, ur hwilka emellanåt blixtar, likt silf-

werormar framljungade. Fåglarne sökte ängsligt sina skyddande bon, ty redan föllo stora tunga regndroppar.

Flickorna blefwo nu ängsliga öfwer sina wackra kläder, hattar och kragar samt skyndade i största förwirring in i huset, skyggande wid hwarje åskslag och gömmande sina ögon för blixtstrålen, som ofta frambröt ur de mörka molnen. Men blommorna frukta de ej, ehuru de stodo der klädda i sammet, purpur och siden, de böjde sig undan för den brusande stormwinden, såsom de med klok beräkning hade welat gå ur wägen för den wilde gynnaren; i nästa minut stodo de åter lika friska och sköna som förut, blott att de doftade ännu herrligare än någonsin.

Så dristiga som de små blommorna woro ej de små flickorna; de sutto tätt wid hwarandra uti rummen, hwareft de hade tagit sin tillflykt, och några greto af rädsla. Runda halmhattar, kråkor, dukar och parasoller, allt detta låg om hwartannat på bord och stolar, till och med på födelsedagsbordet hade den lilla wärdinnan i bestörtningen och brådskan kastat sin schal, och derwid neddragit ett glas med sköna rosor, som woro uppdrifna i orangeriet. Öfwerallt rådde förskräckelse och fruktan, och det lilla förut så bullrande sällskapet wisade sig nu plötsligt tyst och stilla. Till och med wille ej de kostliga inlagda frukterne, som kringbjödos tillika med mandeltortor, rätt smaka, ehuru små flickor annars ingalunda förakta sådana sötsaker.

Ändtligen upphörde owädret och drog sig åt söder, men ett störtregn hindrade barnen att återwända till trädgården, och nu måste man uttänka andra lekar än de förra, till hwilka stor plats behöfdes. Att dansa, som flickor då de äro tillsammans wanligtwis gerna göra, hade de ej mod, ty åskan mullrade ännu på afstånd, och således tog man sin tillflykt till de kära dockorna.

Natalie hade till sin födelsedag också erhållit en stor präktig docka med hår och rörliga ögon, som war så stor att den nästan räckte henne till axeln. Hon hade en klädning af tjockt sidentyg med inwäfda blommor, och allt i hennes klädsel utwisade, att hon måste wara en mycket förnäm docka, ty det felades hwarken sammetsmantilj med spetsgarnering eller ett guldglänsande ur, som hon med en nätt hake fästat wid sitt skärp. Hennes skor woro af hwit atlas, som wille hon gå på bal, och säkert skulle hon med sin nätta fot och wackra figur ej ha gjort litet uppseende. Sedan flickorna flere gånger af- och påklädt denna wackra docka, började de att frisera hennes hår; än ströko de det från pannan, än lagade de åt henne lockar, än en pagefrisur; det war en lycka, att den arma dockan ej hade någon känsla utaf huru man handterade hennes stackars hufwud.

»Hören!» föreslog till slut en af de små flickorna, »wi kunde ju ställa till ett roligt puts, om wi låta dockan wara en dansös; hon måste göra sina granna steg på bordet, och då klappa wi i händerna och ropa bravo, eller kasta wi blommor på henne, som jag en gång sett dem göra i Berlin på theatern, när jag war med mamma hos onkel, Geheimerådet.»

»Eller,» ropade en annan, »wi kläda af den stora dockan hennes granna kläder och sätta uppå henne den mörka kattuns hwardagsrocken, så kan hon hålla skola och de många andra dockorna, som Natalie har, och som äro så små emot denhär, de få wara skolbarnen, hwilka hon lärer räkna eller geografien. Jag will nog åtaga mig att låta henne tala, ty jag går ju redan sedan trenne weckor i Institutet, och wi äro redan wid källor, bäckar, floder och hafwen.»

»Jag har hittat på något ännu roligare,» sade en tredje, medan sex till åtta små dockor framhemtades; »det blir ännu roligare! Den

stora dockan är mamma till alla dessa barn, och då kunna wi låta allt möjligt spektakel förekomma, huru barnen föras att promenera och huru de läggas att sofwa, och mycket annat.»

Och redan måste den lilla dockan med den dåliga, urtwättade klädningen, och den andra som intet har hwarken skor eller strumpor, wara styfbarn, som alltid få bara bannor och öfwerallt äro i wägen, sade en liten wild flicka med trubbig näsa.

»Det är präktigt,» ropades nu från alla sidor, och trubbnäsan tillade ännu: »Det är skada att ibland dockorna ej finnes någon prins, ty då kunde wi leka Cendrillon.» Men Natalie rättade henne och sade: »Det finnes ju ännu många andra wackra sagor, hwareft en styfmoder förekommer; huru heta de nu alla? om Snöhwit i glasberget, — Prins Underskön, — och Fru Holle.»

»Nå, om wi också ej känna alla dessa berättelser, så ha de ändå alla samma innehåll,» menade den första; »styfmödrar äro alltid elaka och orättwisa emot sina stackars styfbarn, om de wore aldrig så goda och artiga.»

»Jag skulle ej wilja hafwa någon styfmor,» sade Natalie, och gick till sin mor, som satt wid fönstret och arbetade, under det hon i tysthet gaf akt på barnen. »Icke sannt, mamma, du dör ju ej från mig,» sade hon, och stora tårar kommo henne derwid i ögonen, i det hon ömt smög sig intill modren. »Det är ej allenast derför» hwiskade hon sakta, »att jag då ej mera hade så bra som nu, men du är alltid så god och hjertlig emot mig, och jag hade ingen glädje mera, ifall du ej wore hos mig.»

Modren klappade henne mildt och sade wänligt: »Derom måste du bedja den gode Guden, utaf hwilken du har allt godt och som hitintills bewarat dina föräldrars lif. Men, mitt barn, du och dina lekkamrater

hafwa mycket orätt, om ni föreställen er att en styfmoder alltid är hård och orättwis, och edra barnsagor hafwa ett helt annat ändamål, än att sätta sådana tankar i edra hufwuden. Gud tager ifrån många barn deras goda men efterlåtna mödrar, på det mindre förbländade må träda i deras ställe, som med klok stränghet från barnets hjerta utrota mången sig der insmugen elak wana, hwilken till slut skulle föra dem i förderfwet. Den milde och kärleksrike Guden wet bäst hwad som tjenar till menniskornas sanna lycka; men emedan du ännu är för liten, mitt barn, för att rätt förstå detta, så will jag berätta en historia för dig och dina små wänninnor, som också handlar om en styfmor, liksom er annars ganska wackra Snöhwit, Prins Underskön och hwad de alla månde heta, men som kanske ändå kan ge er små oförnuftiga menniskor andra tankar om saken.»

Flickorna förde fort sina stolar till fönstret och satte sig i en halfcirkel omkring fru Gröndal, som började berätta:

»För många hundrade år sedan lefde i en stor stad en mycket rik och förnäm fru, som hade ett enda barn, en dotter, hwilken hette Hilarie.

Likasom den lilla flickan redan utmärkte sig framför alla andra flickor genom det namn hon bar, så gjorde hon det äfwen genom sina dyrbara kläder och präktiga leksaker, men ibland war hon ändock trött och ledsen, ty modren lät henne ej ett ögonblick komma tillsammans med andra barn, och tillät henne aldrig att ens gå ut allena eller springa omkring i trädgården. Älfwen fruktade modren att Hilarie lätt skulle antaga fula wanor, om hon wore tillsammans med andra barn, och således blef den stackars lilla flickan alltid allena och utan lekkamrater, så att hon till slut blef sorgsen och ej mera fann nöje i någonting. Hon stod ofta wid det höga fönstret i sin moders praktfulla rum och blickade längtansfull ned på gården,

Styfmors blomman.

der några muntra barn lekte och der kuskens båda döttrar roade sig med att rulla ett gammalt tunnband fram och tillbaka, och derwid sågo de ut att wara de lyckligaste barn på jorden. Hilarie hade allt hwad hennes hjerta önskade, emedan hennes föräldrar, isynnerhet hennes mor, uppfyllde alla hennes barnsliga önskningar. Hon fick en egen wagn med små hästar, en liten betjent, som bar ett blått liwre med silfwersnören, och som hon kunde skicka hwart hon behagade, hwarföre han också alltid satt utanför hennes dörr och wäntade på kallelsen af silfwerklockan. Om det föll henne in att midt i wintern wilja äta friska körsbär eller windrufwor, så behöfde hon blott skicka till sin fars drifhus för att låta hemta sig en korg full deraf, och som hon gerna åt sötsaker, så stod en tallrik med sådana alltid på hennes bord. Naturligtwis blef hon till slut sjuk af deßa läckerheter och kunde ej på lång tid gå ut i den wackra trädgården, ehuru det war midt i sommaren. Nu längtade Hilarie efter blommorna, som hon förut knappt brydt sig om, och modren skyndade sig att uppfylla det sjuka barnets önskan. Hon lät inrätta en stor sal, som war bredwid Hilaries rum, till ett orangeri och der uppställdes en sådan mängd orangeträd och sköna krukwexter, att det blef en werklig trollträdgård. Denna sal uppwärmdes mildt och ett haf af blomsterdoft strömmade emot det sjuka barnet, då hon inträdde wid modrens hand. Det tycktes också som om denna öfwerraskning gjorde henne glädje, men denna räckte ej längre än att hon twenne gånger gått igenom salen. Nu war hon mätt på de så efterlängtade blommorna, och sade med klagande ton: men det flyger och sjunger ju ej en enda fogel i min trädgård; hwarföre har du ej låtit fånga och inspärra några sådana? De skola bli rikligt matade af mig och ej umbära annat än sin frihet; då äro de lika som jag, ty jag törs ju ej gå ut i den warma sköna luften.

Det war så den bortskämda flickan tackade sin moder för den glädje hon hade tänkt göra henne.

Nu blef genast befaldt, att några gulsparfwar och grönsiskor skulle hämtas från en fogelhandlare, och dessa fingo fritt flyga omkring i blomstersalen. Men ej nog dermed, att de stackars uppskrämda små foglarna här och der omkullkastade en blomkruka eller afbröto en sällsynt planta, de höllo de stora klara fönsterglasen för fria luften och stötte sig så häftigt emot glaset, i det de wille flyga ut, att de nedföllo sanslösa, ja att några till och med dogo. Den lilla flickans idee att förse sin blomstersal med muntra foglar, kunde således ej genomföras, och Hilarie grät en hel afton deröfwer, att en af hennes önskningar blef ouppfylld. Detta gjorde modren det största bekymmer; hon sof ganska litet den natten, steg tidigt upp om morgonen, då Hilarie ännu sof, och utskickade det ena budet efter det andra, som gingo lika hemligt som de kommo tillbaka.

När sedan Hilarie på modrens upprepade inbjudning tämligen förstämd gick till blomstersalen, som nu förekom henne som ett smyckat fängelse, satt der, högt uppe uti ett wackert träd, en skön fogel med brokiga fjädrar; plötsligt, då flickan war honom helt nära, rörde han wingarna och började sjunga ett stycke; hans stämma klingade så fint som en silfwerklocka, och Hilarie klappade i händerna af fröjd öfwer den sköna sångaren. Men fogeln förskräcktes icke, utan satt lugnt stilla och rörde blott på wingarna, såsom den welat flyga, och med ens upphörde deß sång.

En hel dag gjorde det lilla konstwerket Hilarie glädje, ty J märken wäl redan, att fogeln blott war ett rörligt spelur, som modren med stor kostnad låtit hämta från ett konstkabinett, för att hennes älskade barn ej mera skulle gråta; men då fogeln blott sjöng en enda wisa, och ej kun-

de något annat, så blef den lilla snart trött att höra den, och längtade nu efter något annat, hon wiste sjelf ej hwad.

Flickan war så bortskämd genom lycka och medgång, att det hade warit swårt att i längden tillfredsställa hennes önskningar. Men en glädje kände hon ej, och ingen kom uppå att förskaffa henne den. Då hon alltid war omgifwen af glans och wälstånd, wisste hon icke, att det äfwen finnes fattiga, hungrande och eländiga menniskor, som ligga sjuka, ja kanske öfwergifna i sina dåliga kojor, och hwilken glädje det är för de rika och lyckliga, då de kunna bringa dessa sina fattiga medbröder hjelp, tröst och bistånd. Hon wisste det ej, stackars barn, att Gud befallt de rika att dela med den fattiga sitt goda och hjelpa dem med hwad de kunna, ty på den tiden, då wår berättelse tilldrog sig, blefwo ej Christendomens läror såsom i dag predikade i alla kyrkor och skolor, och i hennes fars präktiga palats hade aldrig talats om sådana saker. Hon wisste så litet om Gud och kunde således ej älska honom och lika litet sina medmenniskor, ty dem såg och umgicks hon aldrig med.

»Ansen J det ännu för en lycka, att Hilarie hade en så öm mor, afundas ni henne de dyrbara kläder och leksaker, hennes blomsterfal och den konstgjorda fogeln?»

»Nej, nej,» sade Natalie, skakande sitt hufwud, »men jag märker redan, hwartåt din berättelse lutar, mamma. Säkert gifwer nu den gode Guden en styfmoder åt det bortskämda barnet, som älskar ingen annan än sig sjelf!»

Med ett lugnt leende fortfor fru Gröndal: »Plötsligt blef Hilaries moder dödssjuk, men innan hon dog, insåg hon huru dåraktigt hon hade handlat genom sin kärlek till sitt enda barn, och huru olycklig hon derigenom hade kunnat göra sin älskling. Hon önskade att om möjligt godt-

göra det, och då det på denna tid ännu fanns Feer och trollqwinnor, äfwen kloka fruar, som kände hemliga ting och kunde skåda in i framtiden, så skickade hon och lät kalla en spåqwinna, för att fråga henne om sin dotters framtid. Den gamla gjorde allehanda tecken och studerade linjerna i den lilla flickans hand, sedan sade hon, skakande sitt hufwud: »Ni har ej klokt uppfostrat ert barn, hon är egenkär och oförnöjd, och skall en gång, genom dessa fel, komma i sorg och elände.»

»Ack!» suckade den döende, »gifwes det intet medel att afwända ett så sorgligt öde från mitt stackars barn? Wet ni intet råd? Så tala då, och jag skall rikligt wedergälla er med guld och gods.» »Om den lilla kunde få en förståndig styfmoder, så skulle det kanske wara möjligt, att ännu utrota dessa fel, från hennes unga själ, men jag läser i det tillkommande, att ingen annan än er syster, som aldrig warit i er pragtfulla boning, och som nästan lefwer i fattigdom och föder sig med sina händers arbete, att blott hon wore en passande efterträderska för er och ert barn. Men jag säger er ännu något: Om Hilarie någonsin handlar otacksamt och kärlekslöst emot henne, så skall det kosta henne lifwet.»

»Jag har aldrig älskat min syster Hanna, men jag tror, att hon är bättre och förståndigare än jag,» suckade den sjuka, »och om det länder mitt hjertas älskling till nytta, så skall jag låta kalla henne hit innan jag dör. Ni sade ju, att hon kanske skall blifwa en god styfmoder för mitt barn?»

Den sjuka frun utsade detta afskydda ord med motwilja och gömde sedan de tårfulla ögonen i sina händer. Ännu samma natt dog hon. En timma förut hade hennes syster Hanna anländt och det war hon, som intalade den döende tröst och mod, sedan hon lofwat henne att blifwa Hilaries andra moder.

Hilaries far, som också kände sin döende frus önskan och snart öfwertygade sig, huru förståndigt Hanna förstod att leda det bortskämda barnet, gifte sig med henne och lemnade henne samma wälde som den döda haft. Hwad gjorde nu styfmodren för det henne anförtrodda barnet, som hon älskade för sin systers skuld?

Hon började med att fråntaga Hilarie hennes dyrbara kläder och leksaker, klädde henne enkelt och wänjde henne wid anspråkslösbet; sedan lärde hon den lilla flickan att sysselsätta sig och göra någon nytta med sina händer. Detta kostade i början mycken möda, ty Hilarie förlorade snart tålamodet, då något beswärade henne, och sade då trotsigt: »Hwarföre skall jag göra detta? Min far är ju tillräckligt rik, för att låta andra förrätta sådana arbeten!» Om hon wille dricka ett glas watten, som stod framför henne på bordet, så ringde hon på sin lilla betjent, att han skulle komma in och gifwa henne det; men styfmodren belönade den lilla gossen rikligt, och skickade honom bort och gaf honom det rådet, att i tid lära sig ett handtwerk och att arbeta flitigt. Den lilla wagnen blef också bortförd, ty Hilarie hade nu ingen tid öfrig att dagligen fara omkring i flera timmar; då hon hade slutat sitt arbete och sina underwisningstimmar, förde Hanna sin styfdotter ut på fältet eller i skogen, och lärde henne genom ord och exempel.

Umgänge felades det nu ej flickan, men det war ej alltid grannt klädda, förnäma barn som kommo dit; den förståndiga styfmodern förde Hilarie blott tillsammans med sådana, hwilka genom sina goda egenskaper skulle inwerka på det stackars bortskämda barnet, eller med sådana hwilka ej underkastade sig Hilaries herrsklystnad. Hon skulle också lära sig att rätta sig efter andras önskningar, en konst hwaruti hwarje mor, så tidigt som möjligt, bör underwisa sin dotter. Det skulle blifwa för långt att

berätta eder allt, hwad den goda Hanna gjorde för sin styfdotter, med hwilken hon menade så wäl, och werkligen war barnet redan på wäg att aflägga sina många fel, och fann glädje i det goda, men hon war ännu ej tillräckligt fästad derwid.

En dag war Hilarie sysselsatt i trädgården att laga i ordning åt sig en liten blomsterfäng, ty Hanna hade sagt henne, att allt hwad wi genom egen flit och möda frambringa, skaffar oß ett större nöje än sådana saker som wi erhålla utan ansträngning; hon stod således i sin enkla klädning i trädgården med sin lilla lätta spade, sin räfsa, och den allranättaste gröna sprutkanna. Arbetarne, som woro sysselsatta att hålla de breda sandgångarna i trädgården rena, stannade förundrade och sade till hwarandra: »Se blott det stackars barnet, nu måste det sjelf iordningställa åt sig en liten blomsterfäng, och hennes far har ändå stora drifhus och folk tillräckligt, som kunna göra detta arbete i hennes ställe!»

»Ja, der ser man åter hwad en styfmoder gör! Barnet ser ock så fattigt ut, som wore hennes fader ej bättre än någon af oß!»

Hilarie, hwilken hittills haft werkligt nöje af sitt lätta arbete, upphörde plötsligt. Hon tänkte på, huru mycket hon hade ändrat sitt lefnadssätt, och då hon ännu ej förmådde inse nyttan af denna förändring, blef hon mißtrogen emot Hanna, ehuru hennes döende moder så innerligt hade förmanat henne att fatta kärlek och förtroende till denna. Hon satte sig emot hennes befallningar, sårade Hanna ofta med affigt och gick ändtligen så långt, att hon beslöt att hemligt fly ifrån sin faders hus. Det bodde i närheten en gammal Tante, som alltid uppfyldt sin lilla systerdotters önskningar, och hjelpt till att skämma bort henne; till denna wille hon fly, och för att hennes far skulle tillåta henne att qwarstanna, skulle hon säga honom, att hon ej mera kunde hålla ut med den hårda styf-

moderns grymhet. Hennes samwete sade wäl högt motsattsen, ty Hanna war blott god och wänlig emot henne, ehuru hon nekade att uppfylla många af hennes önskningar, och fordrade mycket af henne, som war henne swårt; men hon längtade så mycket att åter njuta det fordna owerksamma och begwäma lif, som hon fört hos sin moder. Alla hennes tankar sysselsatte sig blott med planer till flykt; för att kunna werkställa den obehindrat, måste hon för några timmar undandraga sig styfmodrens uppsigt; detta war swårt, ty äfwen om natten stod Hilaries säng bredwid Hannas. Det otacksamma barnet beslöt att begagna natten till att lemna sitt hem. Hennes far war bortrest och då han återwände, skulle han ej mera finna sin dotter. Ibland tjenarne i huset war en gammal hustru som wäl ej uträttade mycket, men som man af förbarmande gaf lön och sysselsättning. Denna hade ofta warit Hilarie behjelplig wid utförandet af många dåraktigt spratt, och blef också nu af den lilla inwigd i hemligheten. Hon förklarade sig beredwillig, att emot en liten belöning skaffa en sömndryck, den Hilarie gjöt i mandelmjölken, hwilken styfmodren wanligtwis drack till natten. Det obetänksamma barnet tänkte ej på, om hon genom detta medel skulle tillfoga styfmodren någon skada; hon älskade blott sig sjelf, tänkte blott på sin egen inbillade lycka, och utförde werkligen sitt förehafwande, ehuru Hanna, på den dagen då det skedde, hade bewisat henne mycket öfwerseende, tålamod och stor godhet. Widt om natten, det war klart månsken, flydde den dåraktiga flickan från föräldrahuset. Den gamla tjenarinnan war henne behjelplig derwid, och ledsagade Hilarie ett stycke på wägen, men wände sedan tillbaka för att ej draga några misstankar på sig och för att undgå staffet af sin orätta handling. Förgäfwes bad flickan, som nu började blifwa rädd, att hon ej skulle lem-

na henne allena på det wida fältet, men den gamla gick ej ett steg längre, utan öfwertalade barnet ondskefullt, att hellre återwända hem.

Knappt war Hilarie allena och sprang ångestfull fram på den smala wägen, som förde tätt förbi en sjö, då månen fördunklades af ett mörkt moln. Natten war swal, ett owäder uppkom. Det ogenomträngligaste mörker betäckte jorden. Hilarie gret af ångest och skulle gerna wändt tillbaka. En blixt upplyste wäl för ett ögonblick nejden, men den förskräckte så den lilla brottsliga att hon sprang åt sidan, och med ett högt skrik sjuntade i wattnet.

Hon förlorade sansningen. Och då hon åter öppnade ögonen, låg hon på sin säng, men ingen tycktes bekymra sig om henne; styfmodrens säng war tom, men i närgränsande rum woro en mängd menniskor sysselsatta omkring ett synbarligen lifslöst föremål.

Hilarie trodde sig igenkänna sin styfmoder, som kanske ännu ej uppwaknadt efter sömndrycken. En obeskriflig ångest bemäktigade sig henne; hon sprang upp, trängde igenom folket och ropade till läkaren, som hon såg stå bredwid Hanna med en lancett i sin hand, för att öppna ådern på henne: »Hon sofwer blott, jag gaf henne en sömndryck, rör ej wid henne med den skarpa knifwen.«

»För barnet tillbaka i sängen,« sade doktorn till en betjent, »här behöfwa wi henne ej.«

Hilarie blef bortburen och snart deruppå hörde hon, huru Läkaren sade: Det är förgäfwes, lifwet är utslocknadt, det tyckes som en slagfluß träffadt henne i wattnet.

»Hwad har skedt med mamma?« utropade den lilla flickan förfärad, »war hon också derute i wattnet den förskräckliga natten?«

»Ja,« sade kammarjungfrun, som stadnat hos henne, »du war knappt

borta, då hon waknade och ej fann dig. Dörren som stod öppen wisade den wäg du tagit. Lätt klädd, åtföljd af några tjenare med lyktor, ilade den trogna fostermodren efter dig; hon hade skyndat före tjenarne, då hörde hon ditt rop, en blixt wisade henne i hwilken fara du swäfwade. Utan att besinna sig, störtade hon sig så upphettad hon war af den häftiga gången i wattnet, och höll dig så länge uppe tills männerna kommo som skaffade hjelp. Men i samma ögonblick, då man tog dig ur hennes armar, sjönk hon sjelf, och blott hennes lik blef upptaget.»

Hwem beskrifwer Hilaries ånger och smärta. Den gamla spågwinnans profetia hade gått i fullbordan, hon hade bringat sin trogna fostermoder döden.

I följd af den häftiga sinnesrörelsen blef Hilarie sjuklig och eländig, hennes lefnad war och förblef glädjelös, ty hon anklagade sig alltid för sin otacksamhet. Hwarje dag såg man henne smyga sig till fostermodrens graf, för att der gråta och bedja. Men på grafkullen wäxte en liten enkel blomma, som ingen kände eller hade planterat; Hilarie kallade den styfmorsblomma och wårdade den troget. Pensee kallas den äfwen, j kännen den alla, och hwareft j sen den blomman, så tänken derpå, huru wi genom fördom eller otacksamhet kunde förkorta lifwet för den, som af kärlek och godhet blifwit er moders efterträderska, och tagen er i akt att förblanda namnet styfmoder med en kärlekslös mening. Pensee, tänk deruppå, tillropar eder den lilla blomman, måtten j alltid wid åsynen af en sådan påminna er min lilla berättelse.»

Fru Gröndal tystnade. Barnen hade äfwen blifwit stilla, berättelsen sysselsatte dem mycket, och de företogo sig att ej mera tro på sagorna om de elaka styfmödrarne. Regnet hade upphört, åskmolnen syntes blott på

långt afstånd; fullmånen uppgick som ett stort rödt klot, och lyste hem de små. Andra dagen skickade Fru Gröndal till hwar och en af deltagarinnorna i festen en liten nål med en styfmorsblomma af brokiga stenar, på det att de ibland skulle påminna sig hennes berättelse.

Enkans skäf.

Wid hafsstranden stod ett wårdtorn, hwars flammor hwarje stormig afton lyste långt ut i den upprörda sjön och warnade de seglande för de branta klippwäggarne i närheten. Några steg derifrån, inåt landet, såg man en liten usel koja, på hwars dåliga wäggar fiskar woro upphängda till att torkas. Der lefde en enka med sina fem barn, hwaraf det yngsta knappt war 2 år gammalt. Mor George födde sig och sin familj derigenom att hon upptände flamman i wårdtornet, då stormen utbröt till natten, och utom den lilla lön som hon derföre erhöll, war det hennes enda inkomst då resande af henne läto föra sig upp till wårdtornet, för att från deß höjd hafwa en fri utsigt åt sjön, och dessa wanligtwis gåfwo henne en liten dricks penning.

Som en särdeles ödets gunst war det att anse, då några fiskare ibland gåfwo den fattiga enkan några fiskar, om deras fångst warit lycklig. Om hon också i detta hänseende hade något bekymmer, så felades ej henne glädje, ty alla hennes barn woro friska och raska, och uppblomstrade under inflytande af den stärkande sjöluften, som wilda rosor.

Johan, den äldste gossen, for redan ibland ut med fiskarena på sjön, för att wara dem behjelplig wid näten eller seglen. Marie, den största af de trenne flickorna, såg efter sina små syskon, då modren gick till staden, för att köpa några småsaker, hwilket likwäl sällan inträffade.

En dag hade dock mor George kommit till staden, för att sälja sitt garn och att för de derföre erhållna penningarna köpa warma kläder för sina yngsta barn. Gerna hade hon äfwen medtagit en liten gåfwa för Marie, som så flitigt hjelpt henne med att spinna, och hon wisste också, att den unga flickans enda önskan war, att få ett mörkrödt ylleband att insläta i sitt långa swarta hår; men detta war egentligen högmod och öfwerflöd, enligt mor Georges tanke.

Men rätta orsaken hwarföre denna gåfwa uteblef war dock den, att ej en skilling blifwit öfrig för den fattiga enkan.

Med en suck gick hon derföre förbi alla bodor i staden och wände sig bort från alla sköna saker, som der utbjödos, för att ej låta förleda sig till dåraktiga önskningar; då hörde hon orgelspel och kyrkosång. Hon hade på så länge ej warit i kyrkan; till staden war så lång wäg och kusttboerna woro glada, om de blott hade ett Nytt Testamente eller en Bibel, för att derur läsa Guds ord.

Mor George gick in i kyrkan och fann der en liten församling; man höll der en missions-predikan. För första gången i sitt lif hörde den enfaldiga enkan, att det gafs menniskor, som upplifwade af Guds ord och menniskokärlek drogo ut långt öfwer hafwet, till öde nejder, för att förkunna de arma okunniga hedningarna Ewangelium, att de också måtte få del i wår Frälsares återlösnings död. Hjertat blef henne så fullt wid denna tanke och glödjetårar kommo henne derwid i ögonen; men då hon nu såg, huru hwarje medlem af den lilla församlingen gick och lade sin skärf i en utställd sparbössa, för att understödja sådana missionärer eller hedninga-omwändare uti deras sträfwanden, då gret hon af blygsel, att hon war så fattig att hon ej kunde gifwa en skilling för den goda saken. Det tröstade henne dock, att hon ej köpt något rödt band åt Marie, ty

nu hade hon blygts för sådana onyttiga saker; men hon tänkte efter, om hon ej äfwen kunde uppoffra något. Nu hade hon ändtligen funnit en utwäg. Hon wille bestämma en dag i weckan, och alla de dricks-penningar som hon denna dag erhöll af de resande, som besökte wärdtornet, skulle förwaras tills hon åter kom till staden, och då wille hon med glädje gifwa sin skärf, wore den stor eller liten Med denna föresats lemnade den fattiga enkan kyrkan, och gladde sig mycket att hon funnit denna utwäg. Under hela wägen tänkte hon mycket på de arma wildarna som ännu lefde i sådant dunkel och owetande, att barn dödade sina föräldrar och föräldrar sina barn, då de woro swaga och felaktiga och ej kunde göra dem någon nytta.

Hennes hjerta bäfwade wid tanken, att många tusende späda barn blefwo dödade och uppätna; barn, hwilkas wän Guds Son war och hwilka han kärleksfullt kallade till sig. Enligt hennes mening måste hwarje menniska lägga hand wid detta werk, för att låta dessa olyckliga lära känna christendomen.

Då hon såg sina barn, ryste hon wid minnet af hwad hon hört i missions kyrkan, och då hon satt wid sin spinrock, woro hennes tankar hos de arma negrerna eller hos innewånarne på Fidschi öarna.

Mor George hade walt onsdagen till den dag, då hwarje dricks-penning hon erhöll skulle tillfalla missionärerna, ty denna dag war för henne af särdeles wärde, emedan tre af hennes barn woro födda på en onsdag. Hon kunde knappt inwänta denna dag, och då den ändtligen inföll stod hon ofta i dörren, hwilket annars ej war den flitiga hustruns wana, och såg om ej någon resande skulle komma.

Det gjorde henne mycket ledsen då det redan war middag och ingen

syntes; redan sänkte sig solen ned i hafwet, och allt ännu wäntade hon förgäfwes. Då, när hon redan uppgifwit allt hopp, kom en ståtlig reswagn, och hennes hjerta klappade af wäntan, om den skulle stadna eller fara förbi; men rigtigt, i närheten af wårdtornet, utsteg ett fruntimmer, stödt af en betjent och ilade raskt till sitt mål, för att ej förlora ett ögonblick af solnedgången.

Hafwet war lugnt och låg som en stor gjuten silfwertafla, och färgades småningom mörkrödt utaf den nedgående solens purpursken.

Fortare än någonsin ilade enkan uppför de slitna trappstegen, före det främmande fruntimret; betjenten bar en warm sidenkappa, i hwilken han forgfälligt inswepte sin matmoder, för att skydda henne för den swala sjöluften. Den främmande, ögonskenligen förnäma damen, blickade länge med förtjusning på det lugna hafwet och den glödande aftonhimlen, hwarwid den ena tåren efter den andra tillrade ned öfwer hennes bleka ansigte. Ändtligen war solen nedgången och en swag wind krusade wattnet. Då uppwaknade hon som ur en lång dröm, och då hon nu war färdig att lemna wårdtornet, wille hon gifwa sin ledsagarinna en belöning, då en blondlockig gosse, mor Georges son, helt andtruten skyndade uppför torntrapporna och höll en prydlig portfölj i sina händer. »Denna fann jag i sanden, då jag sökte efter mußlor och jag tänker att den tillhör den främmande Frun, som kom i den granna wagnen,» ropade han förnöjd och wille, då denna återtagit sin egendom, menlös återwända till sina mußlor och stenar.

Men den främmande ropade honom tillbaka: »Du har gjort mig en större tjenst, min lilla gosse, än du tänker och förstår,» sade hon wänligt, »denna portfölj är för mig af stort wärde,» och derwid lade hon den silfwerpenning, som hon ämnat gifwa enkan, tillbaka i börsen och räckte gos-

sen en hand full med sötsaker ifrån sin ficka samt lade bland dem en blank dukat.

Utan att afwakta modrens tacksägelser skyndade hon sig ned för trapporna, och innan mor George hunnit finna sig i sin lycka, bortrullade redan den granna reswagnen med den frikostiga damen till landswägen.

»Heisan,» ropade den lilla Gabriel, i det han stoppade några brända mandlar i munnen, »detta smakar bättre än wåra torkade fiskar och potäter, men denna gula spelpenning will jag gifwa åt lilla bror, hwad han skall spärra upp ögonen.»

»Läckermun!» warnade modren, »är det rätt att du genast är otacksam emot wåra rara flundror och böcklingar, för det att du en gång fått äta sötsaker? Af dylika blir man aldrig mätt, och du skall wara glad att hafwa dina goda potäter till qwällsward. Men den gula penningen är ingen spelpenning utan ett guldstycke, som är wärdt flere riksdaler; jag känner det mycket wäl, ty min moster, som war en rik mjölnarhustru, bar ett sådant guldstycke om halsen, då hon om södagarne gick i kyrkan.»

»Så mycket bättre, mamma, då köper du mig ändteligen en gång en käpphäst, röd och hwit målad, sådan jag hade då pappa lefde,» bad gossen smekande. »Tänk dig flere riksdaler! Hwad will du göra med så mycket penningar?»

Plötsligt blef mor George mycket allwarsam och sade: »penningen tillhör ju icke mig?»

»Men jag skänker den åt dig,» föll Gabriel henne i talet, med wigtig min.

Ett leende spred sig öfwer enkans ansigte, men striden som ett ögonblick kämpade inom henne war snart öfwerständen.

»Om du hade gjort ett löfte, mitt barn,» sade hon, »hwad måste du då göra?»

»Jag måste hålla det,» swarade gossen, som ej begrep hwad modren mente med denna fråga. »Nå wäl,» sade denna, »om jag nu hade lofwat att gifwa alla de penningar, som jag får af de resande, åt fattiga menniskor som äro mycket olyckligare än wi, emedan de ej känna den gode Guden, måste då icke jag också hålla det löftet?»

»Ja, mamma, men det är rätt ledsamt att du just i dag gjort detta löfte! Men då folket, som du säger, är så fattigt, att det ej en gång har den gode Guden som hjelper sig, så måste du wäl gifwa det ditt sköna guldstycke.»

Mörd tog mor George sin sons hufwud emellan sina bruna händer och kysste honom ömt. Hon hade sjelf twekat ett ögonblick, att uppfylla sitt löfte, i det hon wille öfwertala sig, att guldet blifwit skänkt åt hennes barn och ej åt henne; men hennes samwete hade ej låtit lugna sig, af dessa falska förespeglingar. Från hennes barns mun hade nu utslaget kommit, och hon war fast besluten att andra dagen gå till staden och gifwa guldet till missionen.

Nöjd och lycklig satt hon sent om aftonen med sina barn wid den enkla aftonmåltiden af de försmådda potäterna, och dessa smakade dem i dag bättre än någonsin förut. Också den lilla Gabriel war ingen kostföraktare, ty han hade ej allena uppätit konfekten utan broderligt delat den med sina kyskon.

Följande dagen gick mor Georges till staden, fann också den lilla kyrkan öppen; hon lät klockaren wisa sig sparbössan, uti hwilken man samlade gåfwor för missionen, och lade det uti en bit papper inwecklade guldet så lugnt deri, som hade det warit en simpel slant.

Enkans skärf.

Glad och med lättadt hjerta återwände hon hem, wäl med toma händer, ty denna gång hämtade hon ej det ringaste med för barnen, som annars skulle warit henne swårt, men i dag tänkte hon ej ens derpå.

Då hon närmade sig stranden, der hennes torftiga koja stod, förundrade hon sig att Gabriel ej som wanligt lekte i sanden der utanföre. Stugudörren stod öppen och då hon kom närmare hörde hon flere röster derinne.

Förskräckt ilade hon för att se efter hwad som händt, och då hon trädde in i stugan såg hon sin äldsta son, med hufwudet omknutet med blodiga dukar och liggande på sängen, omgifwen af några fiskare. Hon trodde honom wara död och störtade med ett gällt rop till sängen; men wid modrens stämma återwände gossen till medwetande och utsträckte till henne sina båda händer.

Fiskrarne försökte nu att på sitt sätt lugna den bestörta enkan. Johan hade farit ut med dem i deras segelbåt, för att hjelpa wid fisket, och då något kommit i olag uppe i seglet, hade han klättrat dit upp, för att i ordningställa det. Derwid hade han warit oförsigtig och nedfallit samt så swårt skadat sitt hufwud mot rodret, att han ännu war utan sansning, då fiskrarne hemtade honom till modrens boning. Detta war en stor olycka för den fattiga hustrun.

Ej nog dermed, att Johannes nu skulle komma att ligga flere weckor sjuk och ej kunde wara fiskrarne behjelplig, hwarigenom denna lilla förtjenst, som han dagligen bragte modren, således uteblef, utan äfwen hans sår fordrade en så sorgfällig skötsel, att enkan ej hann spinna så flitigt som wanligt, och deßutom skulle hon behöfwa penningar till plåster och salfwor.

Sorgsen och försagd satt hon wid sängen hos den stackars Johan,

som nu hade en häftig sårfeber, och som en blixt genomfor henne den tanken, att hon ej borde hafwa bortgifwit hela den rika gåfwa hon erhållit af den förnäma damen, utan åtminstone behållit hälften deraf åt sig och sina barn; då inkom den lille Gabriel, som lemnat sina lekar, för att prata med den sorgsna modren, och sade, likasom han läst i hennes själ: »Det är ändå bra, att du redan fört bort guldstycket, mamma, ty wi äro ändå ej så fattiga som det folket, om hwilket du talade i går. Wi hafwa Gud, och Han hjelper oß alltid; fiskaren Niklas sade också, då han hemförde den stackars Johan: Guds hand har hållit gossen, annars hade han wid fallet brutit nacken af sig. War alltså ej bedröfwad, mamma, Han skall också snart låta Janne bliswa frisk.»

Under tiden modren och gossen språkade med hwarandra, och enkan började blygas öfwer sitt klenmod, hade samma reswagn, som dagen förut, farit förbi, långsamt nalkats wårdtornet. Gabriel hade först warseblifwit den, och wille skrika till af glädje, ehuru den sjuke brodren nyß insomnat. De sköna sockermandlarna och de söta chokoladkakorna, som han hade fått af den goda frun, swäfwade ännu för hans minne, och då modren winkade åt Marie, att hon skulle gå ut och föra den främmande till tornet, då smög han sakta efter henne och fasthöll sig wid förklädet på systern, som nu skulle träda i modrens ställe, då mor George ej wille lemna sin sjuke son.

Den främmande damen war dagen förut så öfwerraskad och förtjust af den anblick hon haft från tornet, att hon, då hennes wäg åter förde henne der förbi, kände en liflig önskan, att ännu en gång förskaffa sig samma nöje.

Hafwet låg i dag i ny storartad skönhet framför henne, ty nu war det icke liksom i går en stilla jemn yta, ett oskrifwet blad, utan upprördt,

och höga, brusande wågor, än som berg af guld, än som snöberg, wältrande sig öfwer hwarandra mot stranden.

Och ändå war fruntimret i dag en mindre uppmärksam åskådarinna af deß skönhet, ty sedan hon frågat barnen om orsaken hwarföre modren ej sjelf kommit, och hade hört Johans olycka, tycktes hennes deltagande mera wara hos de båda barnen, som förtroligt språkade med henne, än wid hafwet, hwilket hon dock kommit för att beſe.

Hon frågade efter ett och annat, och hade snart utforſkat huru fattig mor George war, och att hennes störſta rikedom beſtod i hennes friſka händer och Johans luſt för arbete.

»Det felas wäl er broder ej läkarehjelp?» frågade hon bland annat, och då barnen dröjde med ſwaret, emedan modren ſagt, att hon ej kunde betala en läkare, tog hon den lille Gabriel wid handen och ſade: »Icke ſannt, du lille man, du ſkall gerna gifwa den gåfwan jag i går gaf dig, åt din ſtackars broder?»

Gosſen ſåg beſtört ut och ſade: »Ack, om ni menar den ſköna konfekten, den hafwa wi redan i går ätit upp, ſådant ſparas ej länge, och penningarna hade mamma redan långt förut beſtämt för ett mycket fattigare folk, ſom behöfde dem nödwändigare än wi.» Tydligare kunde Gabriel ej uttrycka ſig öfwer ſaken, ty han wiſſte ockſå ej mera derom; men den främmande damens deltagande, för hwilken olycka och ſmärta ej woro obekanta, war nu lifligt uppwäckt, och hon bad att barnen ſkulle föra henne till kojan, emedan hon ſjelf wille tala med modren. Hon wille weta huru den fattiga enkan hade anwändt penningarne, och hon förmodade, efter gosſens prat, att hon ej lemnat dem i dåliga händer.

En timme höll den förnäma damens reswagn wid ſtranden; betjenten gick otålig, med kappan på armen, fram och tillbaka utanför den lilla

kojan och kunde ej begripa hwad hans matmoder hade att se i den dåliga stugan, och hästarne beto otåligt i remtygets glänsande jernstänger. Äntligen trädde damen ur den låga dörren, enkan och hennes fyra barn följde henne, den förra stilla gråtande af lycka, de sednare jublande af fröjd, ty den främmande hade bringat lycka och glädje i den fattiga kojan, sedan hon erfarit allt som från gårdagen förefallit.

Åtta dagar sednare afhemtade en stor forwagn den lilla familjen, jemte deras ringa egendom, till den wälgörande damens gods, hwarest mor George blef hushållerska och hennes barn besökte kostnadsfritt en duglig skola.

Johan blef behandlad af en skicklig läkare, och sedan han tillfrisknat, for han till staden för att bereda sig till en duglig sjöman.

Nu är han Sjökapten och besöker tid efter annan sin gamla mor, som ännu frisk och rask sköter sin syssla och har i Marie en duglig hjelp. Gabriel will blifwa trädgårdsmästare, och dertill har han det bästa tillfälle, ty en wacker och wälskött trädgård är den lilla familjens wälgörarinnas högsta glädje. Gabriel är hennes så wäl som mor Georges älskling, som äfwen af sina öfriga barn upplefwat den största glädje.

Så har den gode Guden synbarligen wälsignat enkans skärf, och den goda främmande damen förjer också derför, att det ej felas dem den rätta underwisningen att förwandla yttre lycka till inre frid.

Den stackars Jakob.

Hwarföre den lille Jakob, sonen till gamla Rosina, som wallade byns gäß, allmänt kallades den stackars Jakob, kan jag egentligen ej säga er, men detta namn behöll han alltid.

Den som såg den lille gossen, med sina lifliga ögon, sina röda kinder, alltid hwißlande eller sjungande, hufwudet fullt af lustiga infall, kunde wäl ej begripa huru han kommit sig till detta sorgliga binamn, ty han såg minsann ej ängslig ut; fastän man på hans lappade grofwa skjorta, hans korta af tiden gränade läderbenkläder, och att han sommartiden hwarken sön- eller hwardagar hade skor eller stöflar, ja till och med ännu då den första snön föll, sprang barfotad till skolan, wisserligen kunde märka att Jakob war ganska fattig.

Han sjelf wisste det ej. Det swarta brödet och potäterna, som modren (ty sin fader hade den stackars Jakob längesedan förlorat) hemtade hem med sig från de rika bönderne, mättade honom ju alltid; hans grofwa skjorta blef hwarje lördag rentwättad och lappad, så att han om söndagarne kunde wisa sig bland de andra barnen i byn, hwarwid den omständigheten wisserligen war litet ledsam, att Jakob om lördagarne långt före solnedgången måste gå till fängs, då han hellre skulle sprungit omkring i det daggig gräset, eller suttit uppe i ett träd wid floden, för att se de gyllene ljusstrålarne darra af och an på wattnet; men denna arrest

war oundwikligen nödwändig, på det att modren skulle få twätta och laga hans kläder, ty han sönderref dem nästan hwarje dag, då han sprang och klättrade bland berg och buskar, för att söka örter, bär eller samla wed.

Ofta när han på den stora kyrkplanen som ifrigast lekte hök och dufwa eller kurra gömma, och då det wanligtwis gick ganska bullrande till, eller när han låg under en wild rosenbuske och lyßnade på gräshoppan som hade byggt sitt bo uti klöfwern, så ropade modren: »Jakob, Jakob!» och då måste han genast lemna hela herrligheten och spatsera i den hårda fängen, ty om ej Jakob genast lydde då modren ropade honom, wankades det mycket bannor.

»Stackars Jakob!» sade wäl då de andra barnen, när han midt uti leken måste bort, innan modren ropade tredje gången, ty så långt lät Jakob det aldrig komma; han wisste alltför wäl att hon hade fullt upp att göra, och hade ej mycken tid öfrig att wänta uppå honom. Och när han sedan låg i sin säng i den lilla windskammaren, dit barnens buller och skratt hördes, då skulle han wäl gerna warit med dem der nere, men han drog täcket öfwer öronen och tänkte: »I morgon bittida skall jag wara så mycket muntrare, och när alla i byn ännu sofwa, hör jag redan lärkan och trasten sjunga i skogen, och ser från mitt windsfönster solen uppgå, lik en drottning, klädd i guld och silke.»

Söndagen war gossens skönaste tid, ty då förhindrade intet honom att ströfwa omkring i det gröna, ej en gång regnet, som många gånger nedföll på hans friska, rödblommiga kinder, och uti hwilket han gerna badade sina fötter. För honom war allt lika, solskenet och åskmolnet, stormen och snön — Jakob gladde sig åt allt; men regnet behagade honom mest, ty då satt han helt tyst under ett träd och hörde hur regndropparne föllo på bladen, tills de nedföllo på hans panna och öfwer hans

warma ansigte, hwarefter han roade sig med att beundra dem, huru de lågo bredwid honom på gräset, liksom stora glasperlor. Han beklagade kalla menniskor och djur, som ej kunde wara ute i regnet, och sprang en gång olofwandes och öppnade grannens stalldörr, på det de unga getterna, hwilka han älskade för deras muntra språng, också måtte kunna njuta denna lycka. Men bonden, som i detsamma hemkom och mißförstod den stackars gossens goda mening, lät sin tunga hand rätt eftertryckligt drabba hans skuldror.

Jakob blef först mycket förskräckt, sedan skakade han på sig och tänkte: »Det hade ännu kunnat blifwa wärre utaf, och deruppå hade jag förut bordt tänka, ty huru skulle wäl grannen Weit kunnat weta, huru wäl jag menade med hans getter.» Och så höll han tillgodo med tillrättawisningen, utan att särdeles mycket gräma sig deröfwer.

Men wår Jakob måste snart lida en smärta, som gick honom nära till hjertat. En dag kom modren, som redan war gammal och swag, owanligt tidigt hem med gässen; feber och frossa skakade hennes lemmar, hon insjuknade nästan dödligt och kunde på flere weckor ej lemna sängen.

Hon behöfde under denna tid ej mycket för sig sjelf, på det högsta en brödkant, uppmjukad i watten, det stillade på en gång hennes hunger och törst, och de goda bondhustrurna, hwilkas sköna, hwita gäß hon så troget waktat, försörjde henne rikligt dermed; men Jakob, hwars appetit hade blifwit densamma som förut, ehuru han nu för det mesta war i stugan hos sin sjuka mor, som han skötte så godt han kunde, han hade wäl mången gång gerna ätit litet ärter eller annan kokt mat och druckit litet tjärnmjölk.

»Den stackars Jakob!» sade grannhustrurna, sedan de två, tre gånger gifwit honom en tallrik soppa eller några potäter, och derigenom trodde

sig tillräckligt hafwa bewisat sitt medlidande, »hwem i all werlden skall åtaga sig gossen om modren dör!»

Men modren dog ej, hon blef blott sjuklig och swag, så att hon ej mera war i stånd att som förr drifwa de fredliga gässen ut på fältet.

Wall-Rosa, som folket i byn kallade henne, skulle nu komma i fattigstugan, emedan hon ej mera kunde förtjena något, och det gjorde den fattige Jakob mycket bekymmer. Då skulle han ej mera bo allena med modren uti deras egen, ehuru torftiga stuga, utan med gamla knarriga gummor, med den trätgiriga Twätt-Stina, som aldrig kunde tåla något gladt ansigte, och som alltid nedtrampade barnens så mödosamt uppstaplade sandkullar, eller sönderbröt de små trädgwarnarne, som de uppsatt på gärdesgårdarne, och med den sluskige Anton, som gerna tog sig ett glas förmycket, och sedan sjöng och wäsnades, eller skjöt med lerkulor efter de små sparfwarne, som på landswägen togo sig ett warmt dambad; detta sällskap behagade ej gossen, och då modren äfwen grät och suckade wid blotta tanken uppå att nödgas lemna sin lilla koja, med sina häckar af fläderbuskar rundtomkring, hwilka om wären smyckades med gula och hwita blomklasar och om sommaren med swarta glänsande bär, och der på knappt tio stegs afstånd en klar bäck framflöt, likasom hade den warit beställd enkom för den fattiga Wall-Rosas skull; då funderade Jakob förgäfwes på något medel att ej behöfwa flytta till fattigstugan.

Om någon hade sagt honom, att han skulle springa tio mil för att hemta ett läkemedel för den sjuka modren, så hade han gått genom natten, och hwarken frågat efter mat eller dricka, tills han funnit det han sökte; men Barberaren i byn, som war så skicklig, att han widt och bredt kallades »Herr Doktorn,» hade sagt, att ingen sådan ört funnes, som kunde läka den sjuka, och han måste ju förstå det!

Om Pingsten, då de små roſorna blomma ſå herrligt och då alla fåglarne hafwa ſina bon färdiga ibland de gröna löfwen, då ſatt Jakob hos modren och läſte högt för henne. Hon war i dag ſorgſnare än wanligt, ty menniſkorna gingo högtidsklädda till kyrkan förbi hennes koja och Pingſtklockorna ljödo ſå högtidligt. Då ſade Wall-Roſa: »Det är ändå ſwårt, att man ej engång kan gå till Guds hus om Pingſten; men om jag ockſå ſkulle ſtödja mig på din ſkuldra och ſläpa mig uppför kyrkbacken, ſå har jag ju ej ändå någon helgdagsklädning, och du ſer ej heller mera ſå ut, ſom då jag war friſk och kunde röra mina armar; detta gör mig ondt i hjertat. För oß fattigt folk gifwes det denna gång ej någon Pingſt.»

»Men ändå, mamma!» menade Jakob och öppnade det lilla fönſtret, genom hwilket en warm ſommarluft inſtrömmade i den torftiga kammaren, »klockorna ljuda ju äfwen för oß, ſolen ſkiner lika warm och ſkön för oß, ſom för alla andra, och hör bara på fåglarne uti fläderbuſkarne, de ſjunga ſina pingſtſånger enkom för oß, det kan man nog märka.»

»Ja wiſſerligen,» ſwarade modren, »men när Paſtorn ej utthyder det, ſå förſtår man det ej rigtigt, och Guds ord är det ändå ej. Om wi åtminſtone hade en Poſtilla, hwarutur du kunde läſa för mig, ty berättelſen om Genowewa kan jag redan utantill.»

»En Poſtilla,» ſade Jakob, »det kan man wäl få af Skolmäſtaren, han är ju en halfklärd, och om du will, ſå ſpringer jag dit och ber af fru ſkolmäſterſkan, ſom ſäkert blifwit hemma från kyrkan, att lånar mig en ſådan.» Och knappt hade Jakob talat till ſlut, ſå war han redan på wägen till ſkolhuſet, ſom låg temligen långt uppe uti byn. Han ſtadnade ej wid något af de med brokiga band och dukar ſmyckade pingſtträden, ehuru flere af hans lekkamrater ropade efter honom; han hoppades ju att kunna

uppfylla en önskan för sin sorgsna mor och lycklig deröfwer, att den skönaste majstång i werlden syntes honom obetydlig deremot.

Skolmästarfrun hade alla händer fulla med arbete; det yngsta af hennes barn satt i ett kar fullt af watten, och slog skrattande omkring sig med sina små händer, så att wattnet stänkte omkring och stora droppar nedföllo på modrens rena morgonmössa; en munter gosse hade tagit fadrens violstråke ned från wäggen och nyttjade den som käpphäst, medan en äldre bror war ifrigt sysselsatt att med rödkrita rita stora hästar, på hwilka ej annat än hufwudet och benen felades, på ett papper, som fadren sorgfälligt linjerat och ämnat till förskrifter i skolan. Modren märkte nu barnens owäsende, hon såg det blott till hälften, ty twålwattnet, som den lilla bullerbasen i badkaret stänkte henne i ögonen, fördunklade hennes syn; men nu hade hon förlorat tålamodet, bannade och hotade, och således hörde hon knappt Jakobs höfliga begäran, som deßutom också war förskräckt öfwer att hafwa kommit in midt uti en så sträng straffpredikan; med den ena handen torkade hon twål-löddret från ansigtet, och med den andra tog hon ned från bokhyllan en temligen tjock bok och räckte den åt gossen; sedan försökte hon att fråntaga den lille ryttaren hans häst och från målaren hans krita, för att förhindra all widare skada. Men detta war ej så lätt, emedan de båda satte sig till motstånd, tills modren nyttjade »allwar,» som hon kallade det, då hon till höger och wänster utdelade några örfilar. Under tiden aflägsnade Jakob sig så fort han kunde, och tänkte på återwägen: Gudskelof, att jag ej bor der, som det grälas så mycket! tacka will jag wår lilla koja, der kan intet förstöras och ingen stänker der hett twålwatten i ens ögon.

Jakob kom förnöjd hem; för att snart kunna läsa en predikan för sin goda mamma, hade han emotstått sina lekkamraters lockelser, som wi-

ſat honom en handfull med blanka knappar och welat ſpela med honom; men knappt hade han ſatt ſig på modrens ſäng, på hwilken hon, matt af den inſtrömmande luften, hade kaſtat ſig, ſå war det ſlut med hans glädje, ty uti boken funnos inga predikningar, blott allehanda recepter för djurs ſjukdomar, och huru man ſkulle fördrifwa råttor och möß ꝛc. Skolmäſtarfrun hade uti brådſkan i ſtället för poſtillan tagit ett gammalt husapothek. Jakob wille genaſt ſpringa tillbaka för att ombyta den, ehuru han ej utan obehag tänkte på att han åter ſkulle komma i oläglig tid; men modren war nu ſå trött att hon hellre wille ſofwa än höra på predikan, och ſåledes ſatte Jakob ſig tyſt wid det öppna fönſtret ſamt bläddrade i boken och tänkte hit och dit. Han hade ſå gerna arbetat för den fattiga ſjuka modren, men hwad kunde en tioårig goſſe uträtta, ſom alla dagar fem timmar måſte wara i ſkolan; och att ſpinna, det gick, huru ſkicklig ockſå Jakob annars war, dock ganſka långſamt, ty att ſå länge ſitta ſtilla på ett ſtälle, det tyckte Jakob ej ſärdeles om.

Plötsligt uppwäckte öfwerſkriften på en ſida af den lånade boken hans uppmärkſamhet. »Ett Recept att bereda godt ſwart bläck.» Jakob läſte flere gånger deſſa ord: »Galläple, breſiljeſyra, watten, litet ſwafwelſyradt koppar och jern, något gummi och ett ſtycke kandiſocker,» det kunde wäl ej koſta hela werlden; och nu hade Jakob på en gång upptäckt ett guldland, om han kunde frambringa ett godt ſwart bläck! Alla hans ſkolkamrater och bönderne i hela byn, kanſke ſjelfwa ſkolmäſtaren ſkulle då köpa ſitt behof af honom, då hade all ſorg och nöd upphört! Förſöka wille och måſte han i alla fall, ty när förtwiflar wäl en friſk, raſk goſſe om tio år på uppfyllandet af ſina planer och önſkningar? Han lärde ſig bläckreceptet utantill, emedan han ej hade något ſtycke papper tillhands, på hwilket han kunde afſkrifwa det; och då om eftermiddagen en gammal

grannhuſtru kom för att ſpråka med modren, ſprang han ett, tu, tre ut till ſkogen. Galläpplen hade han ofta funnit på träden, och dem ville han förſt ſamla; det gafs ju ingen angenämare ſyſſelſättning för honom, han ſom ſå gerna wiſtades ute i det fria, och på de ſköna gröna träden. Han glömde derwid både hunger och törſt, och hade han ej tänkt på modren, ſom kanſke war orolig öfwer hans dröjsmål, ſå hade han ej märkt att ſolen längeſedan war nedgången och att ſkogen inſweptes i mörker. Med alla fickor fulla af deſſa ſmå runda kulor, hwilka ſom utwäxter hänga på ekens ſtjelkar och blad och hwilka frambringas genom ſtynget af en liten inſekt, ſprang han nu glad och rik ſom en konung till kojan.

» O, ſnart ſkall det blifwa annorlunda!» tänkte han, »om mitt bläck förſt lyckas, då ſkall det wäl ej gå rätt till, om jag ej ſkulle förtjena ſå mycket, att wi kunna förbättra wår koja, ſå att den ej alldeles ſönderfaller öfwer wåra hufwuden. Det gör mig bara ondt om min fattiga mamma, att hon ännu ej wet om den lycka ſom föreſtår, utan ängslas och grämer ſig, då bättre dagar ſtå för dörren.»

Pingſthögtiden kom honom wäl till paß; han kunde den följande dagen åter gå till ſkogen, utan att förſumma ſkolan eller lemna modren allena, ty grannhuſtrurna kommo då till Wall-Roſa, eller ockſå ſatt hon wid fönſtret och ſåg på de unga flickorna och goſſarne, ſom gingo förbi till danſen; ſedan kommo wälmående bönder, ſom gingo ut till fälten för att ſe efter ſitt lin eller ſina rofwor, och blekesplatſen, ſom låg i närheten, war aldrig tom på barn, ſom ſökte den gula lejontanden, för att af deß ſtjelkar wira långa kedjor, hwarmed de ſmyckade ſig.

Om aftonen af den andra helgdagen hade Jakob ej allenaſt fyllt ſina fickor med galläpplen, utan han hade ockſå händerna fulla deraf, och detta

förhindrade honom ej litet wid hans nedklättrande från träden. Han hade nu för första gången hört göken och genast frågat honom, huru länge hans älskade moder ännu skulle få lefwa: trettio gånger hade den prophetiska fågeln ropat, och Jakob, hwars hjerta hoppade af fröjd deröfwer, lössläppte grenen på hwilken han satt, för att hoppa ned på jorden, emedan han nu war nöjd med sitt byte. Han fasthöll sig blott med ena handen wid trädstammen, uti den andra hade han de små kulorna, på hwilka han byggde sin lycka; han förlorade jemnwigten, kunde ej mera fasthålla sig och nedföll till marken.

En häftig smärta döfwade honom för några minuter, men då han återkom till sansning och wille uppstiga, slapp han ej från stället. Den stackars gossen hade brutit sin ena höft. Nu låg han i skogen, ensam, utan hjelp. Modren wisste ej engång hwart han gått; liggande på det daggiga gräset i aftonkylan fruktade han att förkyla sig. I skogen blef det stilla och tyst; intet blad rörde sig, man kunde ifrån byn höra musiken, hwarmed musikanterne, stående framför wärdshuset, ditlockade de danslustiga. Månne man skulle höra hans rop till byn? Jakob ropade så högt han kunde, men han öfwertygade sig snart att det war förgäfwes; blott en ekorre hoppade nyfiken ned från trädtoppen på en lägre qwist och tittade med sina glänsande ögon på den stackars gossen, som dernere frös och hungrade samt led de outsägligaste plågor.

Ändtligen började Jakob att krypa på knåna, då han ej war i stånd att röra sitt wenstra ben; detta gick ganska långsamt och förorsakade honom olidlig smärta, men han kom till slut till skogsbrynet, der han säkrare kunde hoppas att blifwa bemärkt af de förbigående. Werkligen kom också en kärra långsamt rullande från den närbelägna landswägen, och drängen som körde denna, hörde ropet af gossen, som låg wid den fuktiga

kanten af ett dike. »Ack, det är du, stackars Jakob!» sade han medlidsamt, »men huru i all werlden kommer du så sent hit? Har du blifwit sjuk?» Då gossen berättat för honom sitt miſsöde, sade han smått bannande: »Ja ja, fogelbon hafwa redan ofta fört många odygdiga gossar i olycka; låt detta blifwa för dig en läxa, din stackare, och kom nu för det första hem till din mor; jag skall föra dig till hennes koja, ehuru min wäg ej förer genom byn.»

»Komma!» ja det war lätt sagdt, men den som ej kunde röra en enda led, det war den stackars Jakob. Drängen måste på sina armar bära honom till kärran och likaså ifrån kärran till Wall-Rosas lilla kommare, som ej blef litet förskräckt, då hon såg sin son, som så munter och glad gått bort, återkomma i ett så beklagligt tillstånd.

»Håll fast dig med händerna om min nacke,» sade drängen, då han långsamt wille nedsätta Jakob på sängen, men Jakob tänkte derwid blott på sina dyrköpta galläplen och fasthöll dem så sorgfälligt, som hade de warit af guld. Sedan nedsjönk han halft sanslös och fick en swår särfeber, som häftigt angrep honom. Den förskräckta modren bad drängen i förbifarten tillkalla Barberaren, men denne hade farit bort och kom först den tredje dagen till den fattiga Wall-Rosas koja: han hade annat att göra, sade han knotande, än att återställa den wilda gossen, som klättrade på alla träd.

Jakob bet tänderna tillsammans, då den lärde herrn undersökte honom; han led tåligt plågorna, ty han wille ej mera oroa den stackars modren, och så tänkte han att han gerna kunde hafwa litet plågor på köpet för de sköna galläplena, med hwilka han nu skulle kunna försörja modren och sig sjelf. Att bläcket ej skulle lyckas, derpå twiflade han ej ett ögonblick.

Då Barberaren wiſade ſin patient huru han ſkulle ligga, warſeblef han galläplena uti halmen och ſade till modren: »kaſta deſſa i elden, att leka ſkall han nog för det förſta ej hafwa luſt med på en tid, och deßutom ligger han i denna ſäng juſt ej på ejderdun.»

Jakobs förut ſå bleka anſigte öfwergjöts plötsligt likſom med purpur, då han ſåg modren utſträcka ſin hand efter hans koſtligaſte ſkatt; nu gällde det för honom att miſta orſaken till ſina plågor eller också upptäcka ſin kära hemlighet. Han beſlöt ſig ſuckande till det ſednare, ty det kunde ju dröja länge och war deßutom obeſtämdt, om han någonſin mera ſkulle kunna klättra upp uti de ſköna gamla ekträden, för att inſamla ett nytt förråd. Rodnande af glädje och ſkam, berättade han hwad han ämnade göra med galläplena, och huru de egentligen woro orſaken till att han fallit; men han förſide alldeles icke deröfwer och wille tåligt lida plågorna, ty ſäkert hade den gode Guden ej utan orſak ſkickat receptboken i hans händer.

På den gamla modren fylldes ögonen af tårar och hjertat af hopp; hon lade ſin inſjunkna kind wid goſſens friſka anſigte och ſmekte honom mildt, men doktorn började att ſkratta och ſade: »O, du enfaldiga pojke! Till bläckpulwer duga ej wåra ärliga inhemſka galläplen; de måſte komma från prowinſen Aleppo, ſom tillhör Turkarne; deſſa duga blott att bränas upp!»

Den fattige goſſen föll ſom från ſkyarne; på en gång war det förbi med all den glädje, ſom redan wuxit jetteſtor uti hans hjerta; ty då man måſte hämta galläplen till bläcket ſå långt ifrån, ſom från Aleppo i Turkiet, huru dyra måſte de då ej bliſwa! Dertill fick han wäl aldrig penningar tillräckligt, och ſå kunde man ju ej heller winna något på bläcket.

Alla Jakobs förhoppningar förſwunno ſom en rök; intet af den dröm-

da herrligheten skulle nu gå i fullbordan, modren skulle nu som förut lida nöd och bekymmer, den kommande dagen skulle hon föras till fattigstugan och han kunde ej hjelpa det. Gråtande gömde han hufvudet i täcket och kände nu först smärtan af sitt sår, som var af svårare beskaffenhet, än moder och son anade och emedan hjelp så sent erhållits, ännu mera försämrats.

Gossens jemmer gjorde till och med den stränge Doktorn ondt. »Din tanke var annars ej så dum,» tröstade han den gråtande, »och man får äfven här köpa den turkiska gallus. Jag har ej tid att befatta mig med sådana saker, men gå, då du åter blir frisk, till Apotheket i staden och låt der gifwa dig för min räkning allt som du behöfwer till ditt recept; du kan sedan som tacksägelse för min utgift gifwa mig gratis allt det bläck som jag behöfwer.»

Hwem var nu lyckligare än Jakob? Han fattade tacksamt den hand, som för några minuter sedan så hårdt hade tagit uti honom, och kyßte den. Doktorn förekom honom i detta ögonblick som en Konung, hwilken frikostigt understödde konster och wetenskaper, och på hans ädelmod bygde han nu sina skönaste luftslott. Han kunde knappt sofwa af otålighet, tills han ändtligen efter fyra långa qwalfulla weckor kunde stöda sig på foten, men förblef ändå lam i sin ena höft. Stödd mot en käpp, gick han långsamt och mödosamt till staden; barnen, som lekte wid wägen, sågo förundrade på den stackars Jakob, som nu äfwen blifwit lam. Men han war glad som fogeln i skyn, ty nu woro ju de smärtfulla dagarne öfwerståndna, och han kunde förja och arbeta för sin goda, gamla moder. Luften war tryckande het, och Jakob måste tid efter annan stadna, för att hwila sin sjuka fot. En resande, som med sina raska hästar ilade förbi honom, kastade åt honom två groschen. Gossen såg förwånad på honom. Huru

kom det sig, att den resande höll honom för en tiggare? Kanske deraf att han stod wid landswägen och war lam? Han war ju så rik, så lycklig, som om hela det stora turkiska riket, hwarest de berömda galläpplena wäxte, tillhört honom, och ändock wille Jakob ej sätta tro till, att dessa woro bättre, än de som wäxte på de gröna ekträden bakom byn. Såg han då så fattig ut? Wisserligen woro hans läderbenkläder mera grå än swarta och mycket, mycket korta; men hwarföre sköt han också så fort upp i höjden, lik ett ungt kraftigt träd? Om det lyckades honom med bläcket, så kunde han ju i början uppfriska färgen på sina benkläder, tills han för sin förtjenst kunde skaffa sig ett par nya. Men först måste modren hafwa en helgdagsklädning, på det hon ej mer skulle behöfwa blifwa forgsen, då hon hörde kyrkklockorna kalla till gudstjenst.

Återwägen, hwilken för Jakob war ännu mödosammare, blef honom ändå kort, ty hans hufwud och hjerta woro öfwerfulla. De unga Apothekar-lärlingarne, åt hwilka han berättat om sitt förehafwande, hade gifwit honom hwarjehanda råd, huru han skulle bete sig och nu twiflade han ej ett ögonblick uppå, att han ej skulle wara i stånd att göra det bästa bläck på jorden. Penningarne, som den resande hade gifwit honom, bildade grundkapitalet till den förmögenhet, som Jakob småningom tänkte samla sig.

Fyra weckor sednare bar Jakob werkligen med glädjestrålande ansigte en stor flaska fylld med bläck till staden för att försäljas, ty uti byn och grannskapet deromkring skulle det warit omöjligt att beställa så mycket, som den lilla bläckfabrikanten förfärdigade. Han såg nu mycket ståtligare ut än då wi sist sågo honom; modren war nu redan i stånd att, då wädret war warmt och wackert, gå till den närbelägna bäcken och där, så godt det sig göra lät, twätta hans kläder. Också hade hon för Jakobs

första förtjenst, huru han än hade stretat deremot samt yrkat på att en helgdagsklädning skulle köpas åt modren, köpt honom en wacker tröja af mörkt kartun; den war wäl ej alldeles ny, men snygg och hel. Öfwer tröjan låg nu skjortkragen tämmeligen hwit och slät nedwiken; håret war slätt kammadt bakom öronen, och så skred han muntert framåt, liksom om det för honom ej gifwits något bekymmer i werlden, utan endast glädje och lycka. Han tänkte knappt på sitt lama ben, utan med tillhjelp af en käpp gick han drägligt framåt, och att syßlolös springa omkring i skogen eller att klättra upp i träden, för att der låta gunga sig af winden, dertill hade han ju nu ej mera tid.

Straxt wid ett af de första stora husen i förstaden gjorde han ett försök, och lyckligare wal kunde han aldrig göra, ty han kom in i en skola, hwareft små flickor underwisades. I samma ögonblick, som Jakob inträdde med sin stora flaska i handen, hade Lärarinnan just slutat geografitimman och hade warit mycket nöjd med sina små elewer, ty de hade alla kunnat swara på hennes frågor, och ej förwexlat norr och söder; äfwen kunde de ganska riktigt uppgifwa Tysklands gränsor. Man är aldrig lyckligare och bättre emot andra, än då man wet, att man uppfyllt sin skyldighet, det ware sig i smått eller stort; och barnen woro derföre nu så nöjda, som om det redan warit ferie, då Jakob höfligt hälsande trädde in ibland dem. De hade då just fri qwarttimme, och en hwar höll ett stycke bröd eller en semla i sin hand; några hade äpplen, för att stärka sig med efter twenne timmars ansträngning.

»Behöfwer här någon bläck?» frågade den lille gossen, och såg derwid så skälmaktigt på flickorna, likasom om han welat säga: »Ni lärer ej nyttja så litet deraf.» »Skönt, swart bläck,» sade han allwarsamt, och det

kunde han med skäl försäkra, ty Doktorn hade ju sagt, att han sjelf ej kunde göra det bättre, och det war ju bra mycket sagdt.

Flickorna ropade sin lärarinna, ty den muntra gossen behagade dem, och hon hade väl samma mening, ty hon köpte hälften af hans förråd. Medan detta afgjordes, bleknade plötsligt den lille försäljaren, han hade sprungit så hastigt, och nu wärkte hans höft och ben så mycket, att han ej längre förmådde stå.

»Wågar jag bara ett ögonblick hwila mig,» bad han, och såg sig om efter någon bänk, men i ett nu hämtade de små flickorna åt honom nätta taburetter; till och med en länstol drogo de fram, på hwilken annars ingen annan än lärarinnan plägade sitta, och blygt framräckte ett och annat godt, medlidsamt barn sin smörgås eller sin frukt, ty trött och hungrig, det kunde de ej skilja från hwarandra. Han blef rigtigt bortskämd med wänliga ord och små skänker, och då han blef rätt förtrolig med dem, berättade han, huru han egenteligen blifwit lam; då bådo barnen lärarinnan, att hon skulle köpa hela hans bläckförråd, på det att den fattige gossen med sin sjuka fot ej måtte behöfwa gå längre. Några tillbjödo honom nu också en liten penningegåfwa, men denna wille Jakob ej taga emot; han kunde nu förtjena något sjelf, sade han, och wille derföre ej fråntaga någon fattigare, som ej hade något arbete, deras wälgerning. Men hjertligt tackade han dem, då de små flickorna bådo honom att, då han nästa gång skulle komma till staden, gå till deras föräldrar, då hwar och en af dem lofwade, att deras far och bröder ej skulle köpa bläck af någon annan än af honom.

Lyckslig gick han ändtligen derifrån, rikt begåfwad med semlor och frukter, han hade på engång så många kunder, att han redan började frukta det prowinsen Aleppo ej kunde förskaffa så mycket galläpplen, som han behöfde, för att uppfylla alla sina beställningar.

Uti skolan hade man glömt att fråga den lille gossen om hans namn, och man hjelpte sig nu dermed, att man kallade honom den lille bläckgossen, om hwilken man ofta talade, och önskade, att han snart måtte återkomma. De små flickorna woro blott i ett hänseende mißnöjda med honom: deri nemligen, att han ej wille taga emot deras skänker, och detta kunde de ej begripa. Nu skulle man wäl tänka att folket i byn hade upphört att kalla Jakob, som nu för lycka och glädje knappt wißte ut eller in, »den stackars Jakob,» ty innan wintern kom hade Wall-Rosa ej allenast en ny ståtelig helgdagsklädning, utan det lilla huset också en ny wägg, och taket war täckt med friska halm-kärfwar. Men det war och förblef ändå alltid den torftigaste kojan i hela byn, och de, som bodde derinne, mor och son, woro och förblefwo, den ena swag och sjuk, den andra lam, och derföre blefwo folket wid sin gamla wana, att kalla gossen som förut den stackars Jakob. Men han gick och kom sjungande och hwißlande till eller från staden, hwareft han funnit lika många gynnare som köpare, och då han hemtade sköna smultron, goda swampar eller mogna hasselnätter med sig, hwilka han bortskänkte än här än der, kunde han också med godt samwete emottaga små skänker af sina bekanta. Då wankades ibland en wacker tröja, en nätt wäst eller till och med ett par stöflar, som den förra ägaren hade wuxit ifrån, och Jakob såg rätt ståtelig ut dermed; men den största glädje gjorde det honom, när hans små wänninnor skänkte en brokig duk eller en klädning för hans mor, och då kunde man wara säker på, att han trots sitt lama ben gjorde ett glädjessprång, när han kom utom staden, då han ännu engång betraktade de sköna sakerna, ty der kunde ingen annan se honom än sparfwarne och bofinkarne, och för dem behöfde han ej skämmas.

Till skolan, hwareft han hade gjort början till sin lycka, gick han alltid först, om han också wisste, att man der ännu ej behöfde något bläck,

ty der hälsades han alltid med fröjd och jubel, och måste under flickornas fristunder berätta för dem om sitt hem och om den gröna skogen, som låg bakom byn; detta hörde de små så gerna, ty Jakob hade en särdeles art att berätta; han wisste hwad hwarje fogel sjöng, och hwad träden talade med hwarandra. Allt detta syntes dem så underbart, att de ej hade någon större önskan, än att engång få se all denna prakt och herrlighet med egna ögon.

En wacker morgon, då de små flickorna riktigt wäl kunnat sina franska wokabler utantill, sade lärarinnan leende: »Huru wore det, om wi engång skulle hålla wår naturhistorietimma ute i det fria; jag skall gå med er ett stycke ut på landet, och då kunna wi sjelfwa plocka fält- och skogsblommorna och ordna dem efter deras klasser. Men tagen smör och bröd med er, ty något annat än mjölk skola wi wäl ej kunna få derute, men en gammal bekant tror jag att wi kanske träffar.»

»Helt säkert den lille bläckgossen,» ropade alla flickorna med en mun, och nu lösbröt en riktig glädjestorm; lärarinnan hade swårt att hejda barnen från att kasta omkull henne, så lifliga woro deras glädjeyttringar; ty de hade ju redan så länge önskat, att en gång få se, hwar den stackars Jakob bodde, och om det werkligen war så underbart wackert under träden wid wattnet, som han beskrifwit. Hastigare hade de aldrig hämtat handskar och hattar än denna gång, och innan en qwarttimma förflutit gick redan den lilla skaran ut ifrån tullporten. Himlen war klar och intet moln syntes derpå; ehuru wägen, som de hade att gå, war temmeligen lång, märkte barnen det ej, ty bär stod en Cikoria wid wägen, der en ängs-skabiosa eller den hwita twålörten, och wid dikeskanterne wisade benbrotten sina röda blommor, och i det de bröto dessa för att wisa dem för lärarinnan, lärde de lätt deras latinska benämningar, deras egen-

skaper och särskildta delar. Det war en utmärkt skön dag. Ändteligen såg man byn, och wid slutet af densamma den lilla kojan med det nya halmtaket; der bodde efter beskrifning den lille bläckgossen, ty ingenstädes stodo Fläderträden så gröna och täta.

De glada flickorna sjöngo alla wisor, som de hade lärt, och de klara barnaskämmorna klingade ljufligt omkring fältet; om Jakob blott hade lyssnat, så hade han redan långt förut kunnat ana, hwilken glädje som förestod honom; men han sönderstötte de runda kulorna från Aleppo uti en stor jernmortel, som Barberaren tid efter annan lånade honom, och gjorde derwid så mycket wäsende, att han sjelf hwarken hörde eller såg, ehuru wid det öppnade kammarfönstret nu stodo flera än tio skrattande flickhufwuden och kastade på honom mossa och bläklint. Modren, som war sysselsatt i kammaren bredwid stugan, hörde genom den öppna dörren deras skratt och hwiskningar och förskräcktes nästan, då hon utanför sin koja såg så otaligt många hattar och brokiga parasoller; det war säkert alla de små flickorna från staden, som menade så wäl med hennes Jakob, men huru skulle hon wäl kunna få plats för hela detta stora sällskap? Det fanns i hennes koja blott en bänk wid spiseln och twenne pallar, af hwilka den ena ej engång hade ryggstöd.

När modren kom ut genom dörren, såg Jakob genast på henne, och då han märkte att hon såg litet häpen ut, höll han upp med sitt arbete; men åt hwem nickade hon wäl så blygt och wänligt? Han wände sig hastigt till fönstret, och »god morgon! god morgon!» skallade det derifrån glädtigt emot honom. »Ser du, nu äro wi här, för att se din koja och dina sköna fläderträd och skogen; men trötta äro wi, mycket trötta, och först wilja wi hwila!» så ropade här och der en röst.

Jakob slog af öfwerraskning händerna tillsammans, men förskräckt war

Den stackars Jacob.

han ej. Så fort som hans lama ben det tillät, war han derute, och förde förnöjd den lilla oroliga skaran några steg framåt till bäcken; der stodo alar och wideträn och spredo skugga på en temmeligen stor gräsplan, som war en passande hwiloplats, och wid bäcken wäxte stora gula smörblommor och blå förgätmigej i mängd. Ett stycke derifrån, hwarest träden slutade, war lärft utspändt på bleke; detta skimrade som silfwer genom de gröna bladen och wattnet förbredde en angenäm kyla.

Nu blefwo de medhemtade förråden upptagna och förtärdes med synnerlig aptit. Jakob hämtade från den närbelägna bondgården en kruka frisk mjölk och den lilla af honom sjelf täljda trädbägaren gick från mund till mund. Man pratade och skrattade, lekte och skämtade, tills här och der den ena efter den andra trött och utmattad nedsjönk på gräsplanen, bredwid de stora wißnade blomsterknipporna, som på ditwägen plockats med så stor möda och nu woro föraktade.

»Det är ändå en lång wäg från staden hitut,» sade en af de små flickorna, »jag wet ej huru den stackars Jakob med sin lama fot kan gå den så ofta och ändå wara så nöjd. Jag will i dag tala med pappa, att han ger honom den lilla kammaren hos oß, hwarest hans swarfstol står, på hwilken han förut arbetade för sitt nöjes skull. Nu swarfwar pappa ej mer, och han skall wißt icke afslå min begäran, att Jakob får bo der med sin gamla mor.»

Den lilla hade sagt dessa ord till lärarinnan och det öfriga sällskapet, men Jakob hade också hört dem, och öfwer hans friska, glädtiga ansigte flög en skugga af sorgsenhet. »O, för intet i werlden wille jag bort härifrån och till staden,» ropade han lifligt, »här är mig hwarje träd och buske kär, det går mig här så wäl, och folket i byn mena äfwen wäl med mamma och mig; hwarföre skulle jag då flytta till staden, der man knappt ser

en bit af den blåa himmeln, och högst sällan ett träd? Nej, nej, jag tackar för er goda afsigt, men härifrån för ej någon mig så lätt.»

»Du kan wäl ändå ej alltid blifwa här,» sade lärarinnan wänligt till gossen. »Måste du ej lära dig något handtwerk? Ty så mycket åker har ni ej, att ni kunde lefwa af deß uppodling; och att bereda och sälja bläck, då du blir större, det är ändå för litet arbete för en ung menniska.»

Jakob blef plötsligt helt tyst; derpå hade han aldrig tänkt, och det war ändå så förnuftigt hwad fruntimret sade; han hade gerna welat motsäga henne, men kunde det ej. Ändtligen segrade hans mod, och han sade glad: »När jag först bringat det så långt, att jag kan skaffa mig en get, och sedan den andra, så får jag wäl småningom ett stycke åker; så går jag hos de rika bönderne på dagsarbete, ty att lära ett handtwerk och år ut år in sitta i den trånga kammaren, det passade ej för mig, då skulle jag snart förlora all min munterhet. Arbeta will jag gerna, men ute i det fria, der jag har Guds sköna werld för mina ögon.»

»Nå dertill skall wäl Gud hjelpa dig, om du beder honom rätt barnsligt derom,» sade lärarinnan och afbröt nu samtalet, ty Jakob blef derwid alfwarsam och nästan bekymrad; också wille man ännu gå ut till skogen, hwilken såsom en grön halfkrets slöt sig bakom byn. Snart war den glada stämningen återwänd i de ungas hjertan. Barnens glädje under spatsergången genom fält och skog, låter ej beskrifwa sig; men lyckligast war wår Jakob, ty det förekom honom, såsom wore det egenteligen han, som skänkte dem allt det sköna, de wid hwarje steg warseblefwo, ty han förde dem till alla de ställen, som mest behagade honom.

Slutteligen blefwo barnen trötta af att gå, sjunga och plocka blommor, och då aftonen inbröt, började man att bereda sig för hemfärden. Den lilla flickan, som hade beklagat Jakob för att han så ofta måste gå

den långa wägen, begynte nu jemra sig öfwer sina fötter och menade, att det wore bäst att hyra ett par stora höwagnar från byn och fara hem, på samma sätt som hon engång hade sett ett fällskap fullwuxna personer göra. En sådan fart woro säkert mycket rolig.

De andra små flickorna hade också stor lust att ingå på detta förslag, men lärarinnan fruktade att de lifliga barnen derwid lätt kunde skada sig. Under det att Jakob för ett ögonblick hade aflägsnat sig för att se efter sin mor, sade hon: »Hören barn, ni unnen wäl gerna Jakob att bli qwar i sin torftiga koja, som är honom så kär; hwad skulle det också bli af hans fattiga sjuka mor, om han skulle gå bort i någon lära; nu hafwen ni också hört, att han gerna will arbeta och att det blott felas honom en get, för att småningom skaffa sig en liten åker. Om wi i stället för att hyra några wagnar till hemfärden, anwände dessa penningar till att köpa en ung get, och utan att han wisste deraf, läto binda den wid dörren af hans koja, wore det ej bättre?»

»Jo, jo! det blir präktigt!» ropade barnen gladt, och till och med den lilla trötta flickan sade ej ett ord deremot, så mycket hennes fötter än wärkte. Ungdomens hjertan äro så lätta att winna för det sköna och goda och äro alltid williga att bereda fröjd åt andra, emedan deras egna ständigt slå lugnt och gladt.

Således uppkom från denna sköna dag ännu en annan glädje för barnen, det tysta wälgörandet; ty förslaget utfördes, lärarinnan antog sig saken, och en morgon fann Jakob utanför kojans fönster en wacker swart och hwit get, bunden wid en krok. Hon hade en liten, klart klingande skälla om halsen, och derwid en liten papperslapp, på hwilken dessa ord woro skrifna med en osäker barnhand: »Jag tillhör den stackars Jakob.»

Ej ett ögonblick war gossen i twifwel om hwem som hade beredt ho=

nom denna öfwerraskning, men då han kom till staden och rörd wille tacka de små flickorna för den kära gåfwan, ställde dessa sig så förwånade, att han blef alldeles bortblandad och ej rätt wisste huru det war. Geten war hans största fröjd, den gjorde modren och honom stor nytta; nu felades aldrig mjölk och ost i den lilla kojan, och innan ett år förflutit, stodo tre små killingar i stallet, hwilket Jakob med egna händer uppbyggt. För det att han besörjde om wattning af lärftet, som bönderne hade att blekas på fältet utanför kojan, fick han det sköna gräset, och nu hade han händerna fulla med arbete, att slå det till hö, för att dermed om wintern försörja sina kära djur. »Den stackars Jakob måste ändå hafwa bra swårt,» sade grannarne, men Jakob war och förblef alltid nöjd och glad, och wäxte derjemte så kraftigt i höjden som en ung tall. Han sjelf menade att få menniskor wora så lyckliga som han, åtminstone stadsboerne, som blott kommo på besök ut till Guds fria natur. Och den gode Guden, till hwilken han dagligen bad och hwilken han hade skäl att tacka för så mycket, huru fattig han än förekom folket i byn, Han wälsignade gossens flit och uppehöll hans hjertas förnöjsamhet, hwilket egentligen utgjorde Jakobs lycka.

Några år sednare finna wi honom som en kraftig yngling, hwilken redan uppodlat en liten wacker trädgård, och kan föra till staden tidiga grönsaker eller de första potäterna. Den gamla Wall-Rosa är widt och bredt känd för sin goda getost, och den sköna, gullgula honingen, som de små skolflickorna om skärthorsdagen breda på sina semlor, den har Jakob hemtat, ty bakom fläderbuskarne wid hans lilla koja stodo sex eller åtta bikupor, som han skötte med stor omsorg. Arbete felades honom således icke, men också ej ett gladt sinne och en stilla lycksalighet, ehuru han förblef lam och aldrig mera kunde klättra upp i ett träd, men i stället hade

han i sin trädgård anlagt en trädskola, hwarifrån han sedan ympade och planterade telningar i böndernas trädgårdar.

Wall-Rosa blef mycket gammal och Jakob bar henne på händerna. Midt under sitt arbete sprang han alltid in för att tala ett par wänliga ord med henne, eller bar han en blomma eller en frukt till henne, och då han gräfde i trädgården eller wattnade lärftet, eller skar wattenskott från träden, då satt den gamla modren wid fönstret och såg på honom och nickade leende, och hennes läppar rörde sig under bön och wälsignelse för den driftige, flitige sonen. Den stora krukan med bläck stod allt ännu på sin gamla plats, och till och med det nyligen uppfunna klädbläcket, som prisades så mycket i staden, beröfwade Jakob ingen enda af hans kunder.

För de små flickorna, som under tiden blifwit stora och redan wisste och lärde sig annat än Tysklands gränser och floder, finns det allt ännu ingen större glädje, än då en spatsergång till Eichenwalde företages, der deras fordne skyddsling bor i sin lilla koja; den har ännu samma bakgrund af fläderbuskar som förut. Men nu är den hwitmålad och fönsterkarmarne strukna med blå färg, rundtomkring är ett stort wedförråd uppstäldt, på det att den gamla modren måtte få en warm kammare om wintern. I hela byn älskar och wärderar man den stackars Jakob; så kallas han ännu, ehuru han är den lyckligaste menniska på trettio mils omkrets och kan dela med sig åt de fattiga; han gifwer åt barnen i byn bläck för intet, och när wintern är sträng och kall, öppnar han beredwilligt sin potatisgrop för enkor och faderlösa, så länge han sjelf har något.

När det kommer besök från staden, då är det hans största helgdag; ty dessa goda menniskor, som då äro så glada, har han att tacka för hela sin lycka, och det glömmer han aldrig. Den dagen måste den gamla modren taga sin bästa klädning på sig, och då hämtar han fram sin bästa

honung, som de äta tillika med det kraftiga swartbrödet; också felas icke wid den enkla måltiden friska rädisor och kallt källwatten; det lilla sällskapet sitter nu mera ej på gräsplanen wid bäcken, utan Jakob har för sina unga wäninnor timrat långa bänkar af hwita björkstammar och ställt dem i skuggan af fläderträden. Sedan wisar han sina gäster hwarje träd i trädgården och den lilla drifbänken, sina muntra getter och dufworna, hwilka komma flygande, för att taga sin föda ur hans hand. På andra sidan bäcken har en näktergal sitt bo i alarne, och deß sång klingar herrligare, än alla de andra foglarnes.

När sedan gästerne från staden långsamt gå hem, talar lärarinnan med dem om den lycka som alstras af förnöjsamheten och bewisar dem genom den fattige Jakobs exempel, huru litet man behöfwer för att wara lycklig och nöjd. Och mången i den lilla skaran kan ej utan blygsel tänka på sina allt mer och mer wäxande önskningar och anspråk och på sin otacksamhet för Guds wälgerningar, hwilka de ej alltid rätt erkänt; andra jemföra sin lycka, som blott består i yttre skimrande ting, med den fordne bläckgossens, och ej sällan uppstår i deras själ denna önskan: Om jag ändå wore så enkel, så nöjd och så lycklig, som

»den stackars Jakob!»

Alexander Selkirk.

1.

Julaftonen.

Det war den 5:te timman af den kortaste och dock för barnawerlden näſtan den längsta dag på jorden, emedan de små knappt kunna inwänta deß afton, som ſkall bringa dem ſå många ſköna gåfwor. Det war Julafton, då en torftigt klädd gosſe om 15 år gick på en af den ſtora ſtaden Londons otaliga gator, och ängſligt tycktes ſöka ett hus, hwareſt han hoppades finna ett gäſtfritt ſkydd emot det tilltagande mörkret och det begynnande yrwädret. Ibland ſtadnade han, uppehållen af förbiilande wagnar eller bärare, ſom ſkyndade till de rikes palatſer med dyrbara gåfwor; alla ſkyndade att uträtta ſina wärf, för att ſedan oſtörda kunna tillbringa Julafton i kretſen af ſin familj eller med ſina wänner, hwareſt hwar och en wäntade ſig glädje och trefnad. Ingen hade ſåledes tid att ſe på den ſtackars gosſen, ſom än gick åt den högra än åt den wenſtra ſidan, och ängſligt tycktes ſöka nummern på ett hus. Ändteligen fattade han mod att fråga en förbigående, hwareſt Juweleraren Boſten bodde. Men antingen hörde mannen ej hwad gosſen ſade, emedan han hade uppſlagit kragen på ſin warma rock, för att ſkydda ſig mot kölden, eller war han ſå förſtrödd, att han ej aktade på gosſens fråga; ty han wiſade med han-

den på porten af en stor byggnad, och när wår lilla gosse skyndade dit, såg han, då han läste den gyldene inskriften öfwer porten, att det war ett sjukhus.

»Skulle onkel werkligen hafwa insjuknat och blifwit hitförd?» tänkte den främmande gossen och blef wid denna tanke mycket sorgsen, ty han kände ingen enda menniska i den stora staden, och onkeln hade han ej heller någonsin sett; hans mor, som bodde i Skottland, hade skickat honom med ett bref till sin broder i London, på det att denne måtte antaga sig gossen, ty hon war enka och lefde blott af en liten åker med sina trenne barn.

Alexander, så hette den knappt 15-årige gossen, hade gjort denna resa dels till fots, dels på en fraktwagn, som hade waror från England, och hade således tillbragt en temmeligen lång tid på wägen. Utomdeß hade han haft lika litet ro som föda, och tackade Gud, då han om Julaftonen ankom till London. Han wågade dock räkna på en warm plats wid kaminen, hwari julklabben lustigt sprakade, och på Juwelerarens bord funnos säkert pudding och några kastanjer på denna högtidsafton, då hwarje hydda och hwarje kyrka i England smyckas med murgrön och palmer, fridens och glädjens sinnebilder, då hwarje dörr gästfritt öppnas för främlingen, på det att han må wederqwickas och glädjas. Om det förhöll sig så, som en resande berättat för hans mor, att Juwelerar Bosten war en temmelig rik man, ehuru han ej gjort det ringaste för sin obemedlade syster, så kunde wäl Alexander utom wederqwickelsen, som han så wäl behöfde, räkna på en liten julklapp, en glädje, hwilken enkan ej warit i stånd att skaffa sina barn.

Alla dessa tankar och förhoppningar woro på en gång tillintetgjorda, då den stackars gossen stod wid sjukhuset, hwarest man sagt, att hans onkel bodde.

Med tungt hjerta drog han på klockſträngen, för att af portwaktaren wid hoſpitalet få widare underrättelſer. Denna ſom war ſyſſelſatt med att brygga ſig en ſtor kruka grogg, för att dermed göra ſig och ſina wänner en glad afton, ſtack förtretad ut hufwudet från luckan, och frågade kort: »Har du ett bewis? Hwarifrån kommer du? Hwem ſkickar dig?»

Alexander tog i ſin beſtörtning haſtigt fram brefwet, hwilket modren hade gifwit honom med ſig, och war ſå förwirrad genom deſſa ſtränga frågor, att han ej wiſſte annat att ſwara derpå, än: »jag kommer från Skottland, herre, min mor ſkickar mig!»

»Äh, det wore något nytt!» ſade portwaktaren hånfullt ſkrattande, »ſå länge London frikoſtigt förſörjer oß med ſjuka, ſå behöfwa wi intet tillſkott från Skottland. Säg åt den, ſom ſkickat dig hit, att om Faſtlagen gör man dumma upptåg, men Julaftonen är en opaſſande tid dertill. För öfrigt råder jag dig wänſkapligt, ſtör ej en gång till en alltid plågad mans menlöſa glädje.»

Wid deſſa ord blef det lilla fönſtret tämmeligen hårdt faſtſkjutit, mannens röda anſigte war förſwunnit och Alexander ſtod nu alldeles rådlös på den mörka gatan, på hwilken det blef allt tyſtare och tyſtare. Snön nedföll i ſtora flingor och dimman war ſå tjock, att man blott ſåg de närmaſte gatlyktorna ſkimra ſom dunkla irrbloß. Hungrig, trött, frusen och ſwiken på alla de glada förhoppningar, med hwilka den fattige goſſen tröſtat ſig wid den bittra ſkiljsmeſſan från moder och ſyſkon och på den långa beſwärliga reſan; allt detta präſſade nu bittra tårar från hans ögon. Han påminte ſig en berättelſe, hwilken han hört ſom barn, huru en gång om en Julafton ett fattigt barn, ſom gått wilſe, ſmugit genom gatorna och gråtit, öfwer att det ej hade någon julfröjd, eller åtminſtone någon att tala med. Då ſtod på en gång Chriſtus-barnet ſjelf

framför honom, och sade till det bedröfwade barnet: »Kom, der uppe har jag upptändt dina julljus och beredt din julfröjd,» och så tog han honom med sig upp till himlen. Der hade det fattiga barnet firat en skönare julnatt, än alla de rikt begåfwade barnen på jorden. Men folket i staden hade andra morgonen funnit ett fattigt tiggarbarn på tröskeln af en kyrka, och trott det frusit ihjäl om natten. Alexander påminte sig så wäl, hurn han gråtit wid denna berättelse, han wißte ej rätt, om det war af glädje deröfwer, att det fattiga barnet, sam hade haft så liten fröjd på jorden, nu hade så bra i himlen, eller af smärta deröfwer, att det ej kommit till hans by och till hans moders hydda, då han gerna hade gifwit honom af sitt bröd och sina nötter, samt skänkt honom ett stycke af sin julkaka och fört honom till den warmaste platsen wid kaminen. Nu tänkte han: Ack, nu wet jag wäl, hwarföre denna berättelse alltid upprörde mig, det war wäl för att jag en gång sjelf skulle blifwa ett sådant ensamt fattigt barn! Om ändå Julengeln skulle komma att föra mig dit upp till de många glänsande stjernorna!

Under sådana sorgliga tankar hade Alexander kommit allt längre framåt, tills hans trötta fötter ej längre wille bära honom. Han satte sig på en stenbänk, hwarifrån han först undanskjutit snön; sedan lade han sin ränsel, uti hwilken han hade en söndags klädnad, något linne och den lilla bibeln, som tillhörde hans mor, och tänkte: här will jag wänta, tills någon kommer och säger mig, hwar min onkels hus är, kanske skall jag ändå finna herberge der, om också min onkel sjelf är på sjukhuset. Trött nedsjönk hans hufwud emot jernluckorna af ett fönster, som war jemnt med marken, och då det nu blifwit alldeles tyst på gatorna kunde han tydligt höra twänne mansröster, som högt talade med hwarandra i det inre af rummet. I början aktade han ej deruppå, men plötsligt hörde han ett

namn nämnas, som wäckte honom ur hans dyſtra tankar, och han lyßnade med högt klappande hjerta till ſamtalet, hwilket på följande ſätt fortſattes:

»Ni will ſåledes blott gifwa mig tre pund ſterling för denna guldklocka? Det är hårdt, Mſtr Boſten, den har koſtat mera än tio pund!»

»Behåll er klocka, Herre!» war ſwaret, ſom uttalades af en hes röſt. »Jag har tillſlutit boden och affärstiden är förbi. Också köper jag ej urwerket utan guldfodralet, ſamt har deßutom ej luſt att inlåta mig i någon afprutning!»

»Men betänk blott, att jag ſäljer denna klocka, för att kunna bereda mina ſmå en julglädje. Tre hjertans kära pojkar, twänne af dem gå redan i ſkolan och äro ſå flitiga. De behöfwa winterrockar och ni, herre, är en rik man, ſom ej borde wara ſå nogräknad på ett eller twå pund!»

»Hwad angår mig edra barn? Jag är glad att jag ej ſjelf har några, de ſkulle blott förorſaka mig ſorger och utgifter,» ſade Juweleraren owänligt.

»Men också mycken glädje,» ſade den andra röſten, »mycken glädje, tro mig det, kära herre! Ser ni, detta ur war mig mycket kärt, ty jag ärfde det af min bror, ſom for till ſjöß; jag ſkulle gifwa mycket, om jag ej behöfde ſälja det. Men barnen äro för mig allt, det är också en ſtor lycka, att kunna uppfoſtra dem till goda och nyttiga menniſkor, och för att kunna blifwa det, behöfwa de emellanåt litet ſolſken af glädje; likaſom wi ſtora menniſkobarn, för hwilka den wiſe Uppfoſtraren i himmelen också låter de goda dagarne komma efter de onda.»

»Nå, hwad det beträffar,» brummade Juweleraren halfhögt, »ſå har jag ej blifwit begåfwad med många af de förra.»

»Säg icke ſå!» ſwarades honom. »Ni har en fördelaktig befattning, är för er ålder ännu friſk och raſk — och huru mycken glädje uppblom-

ſtrar icke för er ur edert wälſtånd, hwilket ni kan dela med fattiga och hjelpbehöfwande.»

»Jag har fattiga ſlägtingar i Skottland, och tiderna äro dåliga,» inföll den hesa rösten, »förluſter på förluſter förſwaga min förmögenhet! Jag har redan bjudit mera för klockan, än jag bordt göra.»

»Men ännu ett ord, Mſtr Boſton!»

Längre förmådde den der ute lyßnande gossen icke uthärda; med ett högt utrop af glädje ſprang han upp från bänken och i näſta ögonblick hade han redan dörrlåſet i handen och ſtod plötsligt midt i ett litet, ſparſamt upplyſt rum framför en gammal man, ſom i en utſliten nattrock ſatt på en ſtol, på hwars med läder öfwerdragna ryggſtöd war anbragt den ſcen ur Bibliſka hiſtorien, då Joſua och Kaleb hämta den ſtora windrufwan ur det förlofwade landet.

Alexander hade wisſerligen uti ſina drömmar tänkt ſig onkeln och hans hus annorlunda, än den förſta anblicken utwiſade; ty en blick på den gamle herrns mulna anſigte underrättade honom wäl, att denne ej ofta ſkulle räcka honom glädjebägaren, men han trädde dock med hela wärman af ſitt ungdomliga hjerta fram till honom, räckte honom handen och ſade: »God dag, kära onkel! O huru glad är jag icke, att jag funnit er och att ni ej är ſjuk, utan friſk och raſk. Mamma helſar tuſendefallt!»

»Hwem i all werlden hafwa wi då der?» ropade Juweleraren förſkräckt, och ſköt de ſtora hornglasögonen ännu närmare ögonen. »Mamma? Du kommer wäl ej ſpringandes från Skottland ända hit, du långa pojke? Hwad will du då här? Tänkte ni kanſke derhemma, att jag redan låg på dödsſängen och att ni ſkulle få ärfwa mig? Men ni kunde lätt hafwa miſsräknat er!»

Alexander blef nu näſtan mera öfwerraſkad af detta tilltal, än då

portwaktaren wid sjukhuset swarade honom så owänligt. Han tummade på sin mössa och sökte sedan fort efter modrens bref, ty han tänkte: då den gamle häftiga herrn först ser att jag werkligen är hans systerson, så blir han wäl wänligare. Kanske tror han, att jag är en liten äfwentyrare, och det kan jag ej förtänka honom, ty mina kläder äro dåliga och genomwåta. Kanske skäms han för mig inför den främmande mannen.

»Gossen är wäl en af edra slägtingar, om hwilka ni nyss nämnde,» sade nu denne, som ännu stod qwar wid bordet med uret i handen, »det är wackert att den unga gästen just inträffar på Julaftonen, då man kan bereda barn en glädje, blir man sjelf liksom barn på nytt. Jag will nu ej längre störa er; gifwer ni mig fyra pund för mitt ur? Jag skulle gerna gå hem, och på wägen köpa skänker åt barnen.»

Efter något dröjsmål betalte Juweleraren med motsträfwighet och knotande den ringa summan för det sköna uret, och sedan försäljaren fort hade aflägsnat sig, blef det ett ögonblick så tyst i den kalla, otrefliga kammaren, att man kunde höra urets knäppningar. Juweleraren läste långsamt och betänkligt sin systers bref, utan att hans dystra min upplarnade; Alexander stod ännu med sin lilla ränsel framför honom och såg längtansfullt åt kaminen till, hwarest blott låg en utslocknad brand; hans ögon sågo ingenstädes den ringaste förberedelse till högtidsaftonen, som redan hade inträdt, och en warm längtan efter modrens lilla kammare insmög sig i hans hjerta, ty der brann säkert i detta ögonblick julklabben, ett stort stycke wed, som blifwer anändt tillsammans med branden från den föregående Julen, medan man sjunger, leker och skrattar samt öfwerlemnar sig åt glädjen.

»Hanna!» ropade ändteligen den gamle herrn, då han hade slutat

att läsa brefwet, »Hanna, hämta hit min qwällsward, och gif denne gosse der ett stycke bröd och en hand full nötter, han är trött och kan gå till sängs.»

Detta war ett kallt emottagande och en dålig utsigt till någon Julfröjd för den stackars gossen. Nu framkom en gammal fru bakom ett tjockt ylleförhänge, hwilket delade kammaren i twänne delar och som Alexander nu först warseblef. Hon bar på en tallrik några skifwor gåsstek, en rätt, som på denna afton icke felas i den fattigaste koja i England, medan det i de rikes hus spisas kalkonstek, och sedan satte hon ett stycke hwetebröd, tillika med twå eller tre oliwer, uppå bordet, hwilket hon förut hade betäckt med en liten gråhwit bordsduk. Sedan winkade hon sin unga gäst, och Alexander inträdde nu i hushållerskans rum, der det ej såg trefligare ut än hos husbonden. Der brann en sorts nattlampa, som spridde så mycket ljus, att man kunde se twenne stora kattor, som lågo på en mjuk stol och tycktes nyß hafwa gjort en rikligare måltid, än den Alexander erhöll, som bestod i litet bröd och några kastanjer; sjelfwa hungern förmådde ej honom att helt och hållet försona sig med denna enkla högtidsmåltid, ännu mindre war han böjd att glömma onkelns kärlekslösa emottagande. Han kämpade blott med ansträngning emot de frambrytande tårarne, och hämmade då ej mer deras flod, när hushållerskan hade fört honom i en liten kammare och där bland gamla skåp och kistor, anwisat honom en tillredning, hwilket blott en trött och sömnig gosse kunde taga för en säng.

Detta war en bedröflig Julafton, och modren anade säkert ej, huru litet af all den onkelns godhet, som hon lofwat gossen, hade gått i fullbordan. Från grannskapet hördes ända upp till den tysta windskammaren från alla sidor jubel, musik, glada sånger och bullrande barnröster, blott den stackars Alexander låg gråtande under sitt ylletäcke, och tänkte på hemmet, på sina syskon och på det ensamma barnet, hwilket Julengeln en dy-

Alexander Selkirk.

lik natt hade tagit med sig till himmeln. Sluteligen segrade trötthetен öfwer sorgen, han insomnade, och nu war allt bra, ty drömmen öfwerhopade honom kärleksfullare än menniskorna, på hwars medlidande och godhet han hade hoppats, med alla de glädjeblomster, hwilka endast ungdomens hjertan och sinnen undfå.

Dernere i onkelns lilla kammare war hwarken gladt eller högtidligt. Den gamle herrn sökte bland allehanda papper, räknade pengar och mumlade för sig sjelf: »Att Mary också skulle skicka mig pojken på halsen! en rätt enfaldig tanke; hwad skall jag wäl med honom? En sådan stor slyngel behöfwer engång till så mycket mat som jag, måttliga man, och han har säkert ej lärt sig något, hwarmed han kunde förtjena sitt underhåll. Med flit har jag lemnat alla Marys bref obeswarade, jag wille ej hafwa något påhäng af slägtingar, och nu har pojken liksom snögat in i huset, innan jag wisste det. Behåller jag honom hos mig, så har jag alltid en nära mig, som knappt kan wänta tills den gamle onkeln dör, och lemnar honom sin mödosamt förwärfwade egendom. Om han också blott har en flussfeber så är det falska deltagandet och wänligheten i alla knutar; war det icke gossens första fråga huru jag mådde, och det tycktes rigtigt förundra honom, att jag ej war dödssjuk. Huru förargligt, att jag ej war allena, då han kom, nu måste jag ändå göra något för honom, om man ej skall skrika ut mig för snål och hjertlös, det är ändå min enda systers son, och desutom ingen ful gosse. Men att hafwa honom här hemma, kan jag ej, jag har tillräcklig hjelp wid min handelsrörelse; och skulle den unge gossen komma i mitt magasin, så skulle han wäl tänka, att jag kan kasta bort guld näftals, emedan der finnes uppställt så mycket af den ädla metallen. Han skulle wara i stånd att desutom locka hit mor och syskon,

på det att äfwen de skulle få deltaga i herrligheten. Men hwad skall jag göra med honom? Hanna! Hanna!»

Den ropade kom genast, så att man nästan måste tro, att hon hade lyssnat, för att ej förlora något ord af det samtal hennes herre fört med sig sjelf.

»Jag har, tror jag, aldrig frågat dig, om den egentliga orsaken, hwarföre du så fort kom bort från din förra husbonde, Notarien Eisenhart,» frågade denne, »war det ej emedan din torgräkning aldrig slog rätt in?»

»Hwilken elakhet!» swarade Hanna, hwilken i juwelerarens hus tyktes njuta några företräden, och således war högst förtörnad öfwer denna fråga, »Notarien är en så besynnerlig man, som ni knappt kan föreställa er. Han är så mißtrogen, att ingen, utom i affärswäg, får inträda i hans hus, och hans tjenare, det war jag och hans skrifware, fingo ej engång gå till kyrkan, blott för att ej hafwa tillfälle att göra nya bekantskaper. Men folket kan ändå ej köpa allt hwad man behöfwer för köket, och således måste jag dock åtminstone gå på torget och köpa kött och grönsaker. Dertill unnades mig blott en qwarttimme, och herr Eisenhart lade alltid klockan på pulpeten, för att noga märka om jag dröjde en minut längre, och då sade han: »tid är penningar! Hwilken som ej rätt förstår att nyttja det ena, skall också icke sammetsgrannt kunna umgås med det andra,» och så skickade han mig plötsligt en dag bort, emedan jag under wägen hade talat med en grannhustru, hwilken jag blott frågade om råd, emedan min älsklingskatt war sjuk, och redan en hel dag rört hwarken wid kött eller mjölk».

»Nå det är bra!» afbröt juweleraren sin hushållerska. »Notarien

Eisenhart synes just wara den man, som jag söker. Jag will gifwa honom min systerson såsom skrifware.»

»Det skall ej blifwa möjligt,» menade Hanna ondskefullt, »herr Notarien tager ingen i sitt hus, som har slägtingar i staden.»

»Det behagar mig,» sade den gamle skrattande, »jag tycker ej om att hafwa slägtingar, och Alexander behöfwer under sina tre läroår icke besöka mig, ej en gång wid stora helgdagar. Hade skrifwaren en god lön?»

»Två pund för året och inga biinkomster,» swarade Hanna.

»Bra, bra, Notarien kan också spara in de twenne punden. Alexander är en ung man, som ej behöfwer penningar, hans rock kan ännu hålla två år, och du kan i morgon gifwa honom något af mina aflagda linneklåder! Nu kan du gå, jag will ännu arbeta, god natt!»

Och den gamle mannen satte sig wid lampan, för att wid deß dunkla sken räkna och skrifwa i sin hufwudbok, ända till långt inpå natten. Då blef kölden så kännbar för enslingen i kammaren, att han darrande uppsteg, undersökte ännu engång alla reglar och lås, och gick sedan till sängs, utan att hafwa njutit en stråle af den stora allmänna glädje, som denna afton mer eller mindre bor i allas hjertan. Hans sista tanke, förrän han somnade, war förargelsen öfwer några obetalta räkningar och öfwer sin systersons oförmodade ankomst.

2.

Notarien.

Den följande morgonen uppwäcktes Alexander ur sina glada drömmar af ett par klara barnröster, som utanför hwarje dörr sjöngo julpsalmen: »Gläd er, gläd er, wår Frälsare är oß född!» ljöd det, och Alexander hopkäppte derwid sina händer; så hade också han som barn sjungit, och fadren som då lefde, hade tagit honom på armen och kyßt honom. Nu sjöngo wäl hans bröder så der hemma, och kanske de tänkte på honom. Det blef honom så wekt om hjertat och dunkelt för ögonen. Han sprang fort upp, twättade sitt ansigte i det iskalla wattnet och tog sedan sina bättre kläder från ränseln, ty det war ju den största och betydelsefullaste helgdag på jorden. Derwid föll modrens Bibel i hans händer, och han började sin dag dermed, att han, såsom han brukade göra der hemma, läste ett kapitel derur. Då träffade han på de orden: »Frukta dig intet, ty jag är när dig,» Esaias 43: 5, och tröstad och glad gick han ned till den gamle, owänlige onkeln, för hwilken han, hwilket han ganska wäl wisste, ej war någon wälkommen gäst. Dock war hans morgonhelsning så hjertlig, att Juweleraren omöjligt kunde med köld beswara den.

Så snart frukosten war förtärd, hwilken bestod af en kopp thé med litet bröd och ett ägg för hwar och en, uppstod Juweleraren, tog på sig en ståtlig päls, och frågade under tiden sin systerson om han kunde skrifwa en tydlig handstil. Alexander tog, i stället för swar, pennan ur skrifdonet och skref på baksidan af modrens bref, hwilket ännu låg qwar på pulpeten, de ord, som för några minuter sedan så tröstande hade talat till hans hjerta: »Frukta dig intet, ty jag är när dig!» Det gjorde honom

så godt, att ännu en gång kunna röra wid det papper, på hwilket hans moders hand hwilat, och hans skrift lyckades så wäl, att herr Bosten med wälbehag betraktade den.

»Skulle du wäl wilja arbeta med pennan för ditt uppehälle,» frågade herr Bosten sin systerson.

»Jag wille framförallt lära mig något ordentligt, på det jag en gång skulle kunna blifwa ett stöd för min mor och mina syskon,» swarade denne.

»Nå det låter wäl göra sig,» mumlade onkeln för sig sjelf, och befallde ynglingen att följa sig.

Alexander trodde att deras gång ställdes till kyrkan, och gick tyst wid onkelns sida genom gatorna, hwarest alla bodar woro tillslutna. Men redan hade de gått förbi flere kyrkor och herr Bosten inträdde icke i någon af dem; nejden blef allt owänligare och ödsligare, och efter en halftimme ankommo de ändtligen till ett temmeligen ensamt stående hus, hwars fönster i nedra wåningen sorgfälligt förwarades af jernluckor, hwilka gåfwo det ett dystert och otrefligt utseende.

På en liten bleckplåt stod uppå dörren: »Notarien Eisenhart,» och derunder war ett papper, hwaruppå dessa ord stodo: »träffas om förmiddagarne, men blott i affärswäg.»

På detta hus klappade herr Bosten så hårdt på jerndörren, att det återskallade i det tysta huset, och snart derpå frågade en röst, utan att regeln fråndrogs, hwem som war derute. Juweleraren sade sitt namn och sin önskan att tala wid Notarien i en wigtig affärssak. Hanna hade meddelat sin husbonde, att Notarien från sitt rum gaf noga akt på den ankommande, och att ingen utan den sorgfälligaste pröfning blef insläppt; han wäntade således med tålamod, tills dörren öppnades af en gammal piga, som troligen war mycket lomhörd, emedan herr Bosten två, tre gånger måste

upprepa ſina frågor till henne, innan hon bad dem inträda i ett ſlags förrum, ſom näſtan liknade ett fängelſe. Fönſtren woro innanföre förſedda med galler, och utom en ſkrifpulpet och en bänk för de främmande, ſom önſkade att tala med Notarien, fanns i rummet endaſt en fogelbur, hwaruti ſatt en tyſt och ruggig domherre, hwilken blott emellanåt lät höra den knarrande ton, ſom hos denna fogel företräder ſångens ſtälle.

En ſå enkel wåning finna wi numera knappt hos den fattigaſte handtwerkare i London, och Notarien war en man, ſom war mycket efterſökt och öfwerhopad med arbete; men wår berättelſe inträffade för flere år ſedan och förkärleken för prakt och beqwämlighet hade då ej tagit ſådan öfwerhand ſom nu. Också war det ej Notarien Eiſenharts mening, att göra det ſå angenämt hos ſig för de beſökande, att de länge ſkulle qwardröja, eller gerna friwilligt återwända; han anſåg hwarje ord, ſom ej handlade om affärer, för tidsförſummelſe, och ſåg aldrig gäſter eller wänner hos ſig. Alexander kände ſig likſom ſkakad af en feber, och med innerligt medlidande ſåg han på den ſtackars domherrn, ſom war förwiſt till en ſå ſorglig boning. Emot deſſa tomma, grå ſtenwäggar war onkelns kammare ett praktrum; och huru annorlunda war allt detta emot den lilla plats, der han lefwat med ſin mor och ſina ſyſkon. O, huru ödsligt och kallt war det icke i den ſtora, främmande ſtaden hos deſſa owänliga menniſkor.

Notariens inträde afbröt de jemförelſer, ſom Alexander anſtällde, och han näſtan förſkräcktes för den jättelſtora, magra mannen med de gröna ſkärmglasögonen, ſom utkom från ett ſidorum och ſå häftigt frågade efter Juwelerarens ärende, ſom om hwarje förſluten minut wore ett förloradt guldkorn.

Herr Boſten meddelade honom ſåledes i korthet, att den unge mannen, hwilken åtföljde honom, och ſom nyß anländt från Skottland, ej hyſte

någon högre önskan, än att såsom skrifware träda i tjenst hos Notarien Eisenhart; att han ägde de dertill nödiga kunskaperne och ej wille hafwa någon lön, utan war nöjd med att arbeta under en så berömd mans ledning.

Alexander förskräcktes högeligen wid dessa onkelns ord, och huru rädd han än war för honom, berörde han dock sakta hans arm, och såg på honom med bedjande blickar. Men innan han ännu hunnit säga ett ord, sade herr Bosten: »Lugna dig, min son, din önskan blir säkert uppfylld, jag will på allt sätt söka att bereda din lycka och till och med betala för dig läropenningar, på det att du må blifwa antagen här, hwareſt du har det bästa tillfälle att lära dig något.» Och wändande sig till Notarien, fortfor han: »Det är mycket angeläget att afhålla denne unge man, som här i London ej har några bekanta, från alla dåliga sällskaper, och det synes mig säkraſt, att helt och hållet öfwerlemna honom åt er. Jag är affärsman och har således ej en timme öfrig för gossen; deßutom önskade jag att han lärde sig rätt begagna sin tid; och på det han ej må hafwa tillfälle att gå ut och utsätta sig för allehanda faror, så behöfwer han under sina läroår ej besöka mig. Deremot skall jag beförja om kläder och linne för honom, och längre fram göra ännu mera, då jag fått höra, om ni är nöjd med honom.»

Notarien tycktes ej mera wara obenägen att behålla den efter allt utseende förståndige och beskedlige gossen, isynnerhet då han förstod Juwelerarens mening, att denne ej wille hafwa honom i sin närhet. Han ropade derföre Alexander till pulpeten, och nu måste den stackars gossen skrifwa en uppgift, som Notarien dikterade. Bokstäfwerne dansade för hans tårfyllda ögon, men hwarken herr Eisenhart eller Juwelerarен tycktes märka det, och ehuru Alexander i sin ångest och bedröfwelse skref myc-

ket sämre än någonsin, så wisade sig hans nya husbonde temmeligen nöjd med detta prof på hans kunskaper.

Onkeln undwek alldeles att möta Alexanders sorgligt bedjande blickar, och frågade Notarien, om han önskade att genast behålla gossen hos sig; »i detta fall,» sade han, »skall jag i dag hitsända hans saker.» De båda männerne förstodo hwarandra, utan att säga många ord. Juweleraren wille så fort som möjligt befria sig från sin slägtinge och Notarien war nöjd att få en skicklig skrifware, som aldrig skulle lemna huset. Wid denna tid fanns i England blott få och mest dåliga skolor, det war derföre ett sällsynt fall att finna en fattig öfwergifwen gosse, som under dylika wilkor sökte sin utkomst.

Och så war således wår unge wän, som hade drömt om en så glad julhelg, instängd med en ruggig och gnällande domherre och öfwerlemnad i en mans wåld, för hwilken han ej hyste det ringaste förtroende, utan twertom fruktan och motwilja. Hans hjerta bäfwade, han wille falla på sina knän för onkeln och bedja honom att få återwända till sin mor, men tanken att derigenom bereda henne bekymmer, höll honom tillbaka. Och om Notarien werkligen war en så skicklig man, så kunde han ju lära mycket af honom, och wore då i stånd att göra något för sin mor och sina bröder. »Frukta dig intet, ty jag är när dig,» ljöd det på en gång i hans själ, och modigt beslöt han att bekämpa sin motwilja och uthärda med tålamod.

Juweleraren tog ett hjertligare afsked af sin stackars systerson, än han helsat honom wid hans ankomst; och sedan dörren tillslutits efter honom, förswann det sista skimret af alla de sköna förhoppningar, som Alexander hyst wid sin ankomst till London. Han war en fattig skrifware, som ej en gång ägde några groschen till att betala postporto, om han skulle wilja

skrifwa till sin mor. Denna tanke war för honom swåraft, alla andra förſakelſer kunde han gerna bära, och till och med för den långa fångenſkap, hwartill han såg ſig dömd uti det tillſlutna huſet, förſkräcktes han mindre, än att hans mor ej ſkulle höra något af honom, och att han på ſå lång tid ſkulle nödgas umbära hennes kärleksfulla ord och förmaningar; allt detta tycktes honom för hårdt och swårt.

Tre år ſkulle han likſom en fånge tillbringa inom deſſa murar, och kanſke ſkulle han aldrig få ſe några andra blommor, än dem ſom froſten nu målade på de ſmå, dunkla fönſterrutorna.

Men Gud war med honom och hjelpte honom genom deſſa tre långa, ſwåra år, under hwilken tid han blott tre gånger lemnat Notariens hus, och ej en enda gång ſett ſin onkel.

Nyårsdagen war han åter fri; han hopknäppte ſina händer och tackade Gud, ſom warit med honom denna dyſtra, enſamma tid; nu hade han lärt något, och war i ſtånd att ſöka ſin utkomſt för att underſtödja ſin mor. Han ſade Notarien, att han nu wille ſöka ſig en annan tjenſt, ty ehuru herr Eiſenhart annars warit god och öfwerſeende med honom, ſå längtade Alexander att komma ibland menniſkor, med hwilka han kunde tala ſamt utbyta ſina tankar och åſigter. Hittintills hade han ſällan hört annat än juridiſka uttryck och den korta helsning ſom morgon och afton wexlades emellan honom och hans husbonde. Han längtade efter friheten, ſom blomman efter ſolen, han wille åter engång ſtröfwa genom ſkog och dal, han wille höra foglarnes ſång och tala wid menniſkor, hwilka ej ewigt förde krig och ſtrid om mitt och ditt.

»Nu will jag gå till min onkel och rådfråga honom, hwad jag ſkall göra,» ſade Alexander, »han har lofwat mig ſitt biſtånd till min fortkomſt,

då jag hunnit förwärfwa mig hans tillfredsställelse. Och skulle han ej weta något medel till min utkomst, så skall Gud wäl hjelpa mig.»

»Jag har warit så nöjd med dig,» sade Notarien, »att jag åsidolagt de lärpenningar din onkel betalt mig och årligen tillfogat fyra pund. Du har alltså nu en liten fordran hos mig, och du ser att jag wet att belöna redliga tjenster. Blif således qwar hos mig, och du skall hafwa din goda utkomst.»

Så mycket hade Notarien under tre år ej talat med Alexander, men hwarken dessa ord eller penningsumman kunde ett ögonblick bringa honom från sin föresats att lemna detta dystra hus. Klara tårar kommo honom i ögonen, då han såg silfwerpenningarne ligga framför sig, ty om Notarien under de tre åren hade gifwit honom en enda deraf, hwilken glädje hade han ej då gjort den fattige sonen, som då warit i stånd att skrifwa till sin älskade moder och wisa henne den länge tillslutna rikedomen af sin barnsliga kärlek. De glänsande silfwerpenningarne syntes honom blott såsom en frestelse, för att ånyo fängsla honom i den glädjelösa fångenskapen, och han lemnade dem orörda, då Notarien sade honom, att han utan herr Bostens tillåtelse ej kunde låta honom gå bort ifrån sig, emedan denne lemnat sin systerson i hans wård och således hade rättighet att återfordra honom. Alexander försummade ej ett ögonblick att gå och begära onkelns tillåtelse, samt begaf sig således åter på wäg till Juwelerarens hus. Notarien såg skrattande efter honom.

3.

Skeppskaptenen.

Med hwilka känslor gick Alexander nu genom Londons gator. Wid den första kyrka, till hwilken han kom, stadnade han sin skyndsamma gång, för att der inträda, och tacka Gud, som under denna swåra, glädjelösa tid warit hans tröst och enda wän. Sedan skyndade han att uppsöka onkelns hus, men han igenkände det knappt, ty genom fönstret såg han strålande juwuler och dyrbara smycken, och blef stående likasom bländad af all denna prakt. Om allt detta tillhörde onkeln, huru war det wäl då möjligt, att denne gjorde så litet för modren, som hade så swårt att förwärfwa sig sitt dagliga bröd. På sig sjelf och på onkelns hårdhet, att tre af hans skönaste ungdomsår bannlysa honom i ett dystert skrifrum, och derwid blott unna honom en tyst och menniskoskygg mans sällskap, derpå tänkte han ej. Men också den tysta förebräelse, som han i tankarna gjort Juweleraren, återtog han, då han hörde att huset ej mera tillhörde herr Bosten, och att denne för kort tid tillbaka hade flyttat på landet, tre timmars wäg från London. Folket, som han frågade derom, kunde ej en gång säga honom namnet på hans nuwarande wistelseort. Der stod Alexander åter temmeligen rådlös; till hwem skulle han wäl nu wända sig i den stora främmande staden, för att finna sin utkomst? Hans uppträdande war nu ej heller synnerligt egnad att intaga någon främmande. Hans rock war så sliten, att man knappt kunde urskilja deß werkliga färg, och deßutom hade den blifwit honom för trång och ärmarne woro mycket för korta. Notariens gamla hushållerska hade också icke behandlat hans twätt med synnerlig omsorg, ty Alexanders skjortkrage såg ej särdeles snygg ut.

Notarien hade wäl beräknat att allt detta skulle tjena till att återföra Alexander till honom, ty han hade gerna behållit den tysta och skickliga arbetaren, och skulle också gifwit honom en temmeligen stor lön, om han först och främst kunnat undwika att wisa den unge mannen, huru oumbärlig han redan blifwit honom. Han wisste ganska wäl, att herr Bosten lemnat London, och räknade således på Alexanders fullkomliga obekantskap i den stora staden; äfwen måste han återwända för att erhålla sina penningar. Notarien twiflade således icke uppå att Alexander skulle taga sin tillflykt till honom. Men deruti hade han miſsräknat sig. Den unge mannen hade hällre arbetat som dagswerkare och huggit wed, än han åter hade inträdt i sitt fordna förhållande till herr Eisenhart.

Långsamt framgick Alexander och öfwerlade, hwad han nu skulle företaga sig. Han ägde ej en enda fyrk i sin ficka; sina kläder hade han qwarlemnat i Notariens hus, och hade för intet pris i werlden welat återwända dit, för att återfordra dem; blott modrens Bibel, hwilken han nästan alltid bar i sin ficka, hade han också denna morgon, sedan han som wanligt läst deruti, stoppat hos sig tillika med en pappersrulle.

Då Alexander aldrig wågade lemna Notariens hus, och dock om söndagarne hade några timmar lediga, och då den ruggige domherrn i sin bur ej war något sällskap för den wettgirige gossen, hade han åter tagit sin tillflykt till böckernas bok, källan af den djupaste wishet, Bibeln, och läst deruti, hwarigenom han förwärfwade sig en skatt, som gjorde honom rik och förnöjd. Hans husbondes juridiska böcker anslogo honom ej, men ändtligen upptäckte han bland desamma några resebeskrifningar, och då han annars ej war i tillfälle att utwidga sina kunskaper, så öfwerlemnade han sig gerna åt läsningen deraf. Han började att göra små utdrag ur dem, och ritade åt sig kartor öfwer de länder, som förekommo honom sär-

deles wigtiga. Redan som barn ägde han ingen större önskan, än att lära känna främmande nejder, seder och folk, och denna längtan ökades ännu mera, då han läste dessa böcker. Men huru skulle Alexander någonsin kunna tillfredställa denna önskan? Om han också lemnade sin nuwarande wistelseort, måste han icke framför allt tänka på att förwärfwa något, för att understöda sin fattiga mor, som nu säkert war mycket bekymrad för hans skull?

Under sådana tankar gick wår unge wän genom Londons gator, fast besluten att i intet fall återwända till Notarien.

Då bemärkte han skylten af ett adreßkontor, och nu föll det som fjäll från hans ögon, att han wäl på denna wäg kunde skaffa sig någon plats. Men i dag war det helgdag och kontoret tillslutet. Alexander måste således tänka på något medel, att för de twänne kommande dagarne skaffa sig något understöd. Han uppsökte ett af de enklaste wärdshusen, och tillbjöd ägaren deraf att skrifwa räkningar eller bref för honom, om han wille gifwa honom husrum och mat, så länge helgen warade. Men han fick göra fyra sådana försök, innan hans anspråkslösa anbud blef antaget.

Ändtligen lyckades det honom att blifwa antagen hos en wälmående wärdshuswärd, och nu satt han under helgdagarne i en liten kammare sysselsatt med att iordningställa kassaböckerna, och blef der ej särdeles wäl försörjd. Men då han tänkte på sitt wistande hos Notarien, så förekom honom hans nuwarande belägenhet afundswärd och hoppet om en lycklig framtid uppfyllde hans hjerta med glädje.

Tredje dagen begaf han sig åter till adreßkontoret och frågade, om någon passande plats war ledig för honom. En af de unga männerne, som der war sysselsatt, sade honom, att han här kunde finna allt hwad han sökte, men att endast en småsak förut war af nöden. Alexander skul-

le nemligen, såsom inskrifningslösen betala en summa penningar, hwilken war så stor, att han dertill skulle behöft anwända hela månadspenningen af en god tjenst, och nu war han ju alldeles utan penningar.

Hans belägenhet blef genom detta opåräknade hinder ännu swårare. På wärdshuset hade han redan slutat sitt arbete. Han wille blott återwända dit för att hämta den lilla pappersrullen och sin Bibel, som nu utgjorde hela hans egendom.

»Nå har du funnit någon passande anställning?» frågade wärden.

»Nej!» swarade Alexander något nedslagen, »men jag will ännu gå för att försöka min lycka. Det måste wäl i denna stora stad finnas något arbete för mig.»

»Har du goda betyg eller gynnare, som wilja hjelpa dig till din fortkomst, efter du är så säker på att finna ditt bröd?» frågade wärden.

»Jo, jag har en mäktig wän och beskyddare,» swarade Alexander, i det han tänkte på sin Gud och Skapare, som hade sagt honom: frukta dig intet, ty jag är när dig! Då han nu räckte wärden handen till afsked, föll den lilla pappersrullen, som han hade under armen, ned på golfwet. Den fina tråd, hwarmed den war ombunden, loßnade derwid, så att en land- och stjern-karta rullade på golfwet framför fötterne af en man, som dyster och såordig satt wid en kanna porter. Hade han förut fästat sin uppmärksamhet wid Alexander, så skedde det nu så mycket mer; han böjde sig ned och upptog kartorna, i det han frågade Alexander, om denne sjelf ritat dem?

Då wår unge wän sagt honom, att han gjort det blott för sitt nöje, men att han egentligen war skrifware, frågade den främmande mannen, hwars solbrända kinder och beslutsamma wäsende förkunnade soldaten eller

sjömannen: »skulle ni hafwa lust, unge man, att se ett eller annat af dessa länder, som ni ritat?»

»Det har wäl warit min önskan,» swarade Alexander frimodigt, »men jag har uppgifwit detta hopp, emedan det omöjligt kan komma att gå i fullbordan.»

»Omöjligt?» frågade den främmande åter. »Derför kunna wi snart finna råd. Jag är skeppskapten och mitt fartyg går till Peru. Det finnes tillfälligtwis en konstapelsplats ledig, åtföljd af goda inkomster. Alltså om ni werkligen har lust?»

Det behöfwes wäl ingen försäkran, att Alexander med innerlig glädje emottog ett så gynnande tillfälle att tillfredsställa sin lust att resa och tillika förtjena något, som skulle komma hans mor till godo. Kaptenen gaf honom handpenningar och tog honom genast med sig på skeppet, hwilket nu för en längre tid skulle blifwa Alexanders hemwist. Den nya konstapeln kunde nu kläda sig anständigt, och till och med skicka litet penningar hem till sin mor; han war derföre hjertligt tacksam emot kaptenen, men framför allt tackade han den gode Guden, som så snart hade wisat honom den wäg, på hwilken han skulle finna sin utkomst i werlden. Wäl kom honom den långa sjöresans faror i sinnet och han tänkte ej utan wemod på, att han kanske aldrig mer skulle återse fädernesland, moder och syskon, men han påminte sig också dessa ord: »frukta dig intet, ty jag är när dig,» och öfwerwann derwid alla bekymmer, all owißhet. Alexander bemödade sig om att på allt sätt wara kaptenen tjenstaktig och tacksam, och war alltid i det bästa förhållande med honom, så länge fartyget låg för ankar i hamnen; men knappt woro de ute i öppna sjön, så framträdde kaptenens råa och brutala wäsende så skarpt, att Alexander led mycket

deraf och snart måste ångra, att han så lätt hade ingått på den främmande mannens förslager.

Det, som war ännu swårare att fördraga, än kapten Robis wrede, war det dagliga fällskapet af en ung gosse, hwilken såsom son till skeppets ägare njöt stora företräden. Theodor hade redan som barn warit lättsinnig, ja till och med elak, och ehuru han war begåfwad med ett godt förstånd hade han gjort sina föräldrar och lärare stora sorger. Fadren hade skickat honom till en skola i en aflägsen stad, för att han af sin alltför efterlåtna mor ej skulle blifwa för mycket bortskämd, men efter några weckor kom Theodor tillbaka och förklarade, att han icke mera wille wara der, utan hellre ginge ut i wida werlden! De bekymrade föräldrarne gåfwo honom nu till en prest på landet, som war widt omtald såsom en utmärkt uppfostrare; men Theodor ansåg prestens helsosamma stränghet för tyranni, och familjens andaktsöfningar woro honom så wederwärdiga, att han en dag spårlöst förswann från presthuset. Han begaf sig på wäg till Paris, rikligen försedd med penningar, hwarmed hans mor alltid förskrifde honom, och de bekymrade föräldrarne tackade Gud, då deras son efter en weckas förlopp upphanns uti en liten stad, och hämtades tillbaka. Efter flere misslyckade försök att förbättra den lättsinnige gossen, bestämde fadren honom till sjöman, och hoppades att genom denna stränga skola bringa honom till förnuft. Men som han war rik och sjelf ägde ett kofferdie fartyg, skickade han Theodor dit, och bad kaptenen så innerligt att bemöta honom med mildhet och öfwerseende, att herr Robi wäl insåg, att fadrens stränghet ej war så farlig, och han lemnade således sin Patrons son full frihet till allehanda lustiga upptåg.

Snart utöfwade Theodor på skeppet, som bar namnet »Carolina» efter hans alltför ömma mor, en nästan oinskränkt myndighet, och wisste

till och med att genom allehanda små skänker förwärfwa sig matrosernes tillgifwenhet.

Då Alexander kom på skeppet, war Theodor mycket misnöjd, ty denne war honom för allwarsam och alldeles icke hågad att gå in på hans öfwerdådiga streck och tokiga infall; då han en morgon inkom i den unge konstapelns kajuta, och fann denne läsande i Bibeln, förklarade han honom för en dyster, odräglig skrymtare, och uppretade matroserne genom begabbande anmärkningar till olydnad och uppstudsighet.

Då Alexander Selkirk som wanligt förrättade sin morgonandakt, kom än den ena, än den andra af skeppsfolket i kajutan, för att begära rom eller skorpor, eller gingo de sjungande och hwisslande förbi dörren, och drefwo då genom sitt råa skratt den bedjande upp på fördäcket. Ofta retade Theodor sin bulldogg så länge, tills denne utbröt i rasande tjut, och rusade emot kajutdörren, liksom han welat nedrifwa den. Alexander sökte i början att undwika dessa ömkeliga förtreter, derefter föreställde han Theodor lugnt och alfwarligt hans ofog, och slutligen wände han sig till kapten Robi, för att förskaffa sig lugn. Men dermed hade han förderfwat alltsammans; hwad som hos den obetänksamme gossen i början blott warit ett skämt, förwandlade sig nu i hat och wrede, och det förgick ingen enda dag, då Alexander ej war utsatt för Theodors hämd.

En dag hade kapten Robi gått i land, för att intaga prowiant; wid sin återkomst medhämtade han brefwäskan, och Theodor, som genast undersökte den i hopp att finna en ny penningsändning från sin mor, upptäckte i stället ett temmeligen tjockt packett, som war adresseradt till Alexander Selkirk.

Den swikna förhoppningen förstämde honom, och då i detta ögonblick ingen war i närheten, för hwilken han kunde uttala sin förtret, beslöt han

att begagna tillfället att reta och plåga Alexander. Han gick med packettet under armen ned i skeppsrummet, likasom han der wille uppsöka Alexander, ehuru han rätt wäl wisste, att denne war sysselsatt i förrådsrummet att till kocken utdela portionerne för den kommande dagen.

»Hör på ni wattenråttor!» ropade han till matroserne »jag will hålla wad, att wår fromma konstapel låtit tillskicka sig en hel mängd afhandlingar. Han skall wäl engång för omsorgen om sin själs wäl, helt och hållet glömma er kroppsliga wälfärd; hwem wet, om icke detta packett innehåller skrifter från måttlighetsföreningen. Då we er, stackars tjärjackor; ni skolen till slut ej smaka en enda droppa rom, och den ädla drycken blir dessutom för hwarje dag allt swagare och wattenhaltigare!»

»I sjön med det förbannade kramet!» ropade en gammal matros, hwars osäkra gång och swäfwande stämma tillräckligt bewisade, att rommen på Carolina hwarken mättes för knappt eller war för swag.

»Nej, min gosse,» sade Theodor skrattande, »dig kunde det twärtom icke skada, om du erfore litet närmare om måttligheten. Derföre skall du också blifwa den utwalda, som skall föra detta packet till wår nycktre konstapel. Han kan ju genast börja med din omwändelse! Nå man wet ej, hwad som sker!»

Matroserne instämde i ett gällt skratt, men den begabbade tog med qwäfd wrede det tjocka brefwet och raglade derifrån. När han kom upp på däck, skjöt han, för att obehindradt kunna taga en handfull tuggtobak i munnen, packetet under armen, och lät det derwid, skenbarligen af wåda, falla öfwer bord. En ny skrattsalwa följde på denna plumpa hämnd. I samma ögonblick kom konstapeln tillika med kocken uppför tapporna.

»En båt i sjön!» ropade Theodor med komiskt allwar. »Der går

ett oskattbart brefpaket till botten. Det tillhör herr Alexander Selkirk. Hwem wäter sin tröja för att rädda det?»

»Nå, om det tillhör den der,» stammade den rusige matrosen, »så finnes säkert inga bankonoter deruti. Det kan lugnt gå till botten.»

»Ett paket, ett bref till mig?» ropade Alexander förskräckt, hwar hafwen ni det? Göm det ej ett ögonblick längre, det kan blott wara från min mor. Gud ske lof att hon lefwer!»

»Det simmar dernere,» sade Theodor något bestört, »kanske kan det ännu räddas.»

Alexander war med ett spång wid relingen; han skulle ej ett ögonblick hafwa twekat att störta sig i hafwet för att erhålla brefwet, hwilket kanske bringade honom underrättelser från de kära i det aflägsna, oförgätliga hemmet. Så lättsinnig Theodor också war, så gjorde det honom nu ändå ondt, att han skulle försatt den stackars Alexander i en sådan ångest och bestörtning. Han ryckte sin börs ur fickan och ropade: »detta till belöning för den, som återskaffar mig paketet!» Men det war för sent. Sjömännen sågo blott huru skeppet halkade med styrbord öfwer det sjunkande brefpaketet, och ett ögonblick sednare seglade Carolina, hwars segel spändes af en frisk bris, långt från detta ställe. Alexander gömde ansigtet i sina händer; han grät för första gången sedan julaftonen i den rike onkelns mörka kammare. Ingen af de råa matroserne skrattade mera. Men nu påminte Alexander sig sin owäns beständiga förolämpningar; han återkallade i minnet matrosernes hånfulla skratt, och det blef honom klart, att icke slumpen utan Theodors öfwermod beröswat honom hans älskade mors bref. För första gången, efter så många förolämpningar, utbröt hans owilja i bittra ord.

»Jag wille,» ropade han, »hellre lefwa ensam på en obebodd ö, än längre wara tillsammans med en så lättsinnig och känslolös gosse!»

»Denna önskan kan genast uppfyllas,» sade kapten Robi, som hört Alexanders sista ord, och deraf funnit sig förolämpad. »Wi segla snart förbi ön Juan Fernandez, der kan du ostörd öfwerlemna dig åt din lust för ensamheten, tills ett förbiseglande skepp åter upptager dig. Du är från denna stund fri från tjensten på Carolina!»

Alexander förskräcktes wäl, men han underkastade sig utan motsägelse denna hårda och orättwisa dom. Gud skall wäl också wara med mig på den öde ön, tänkte han, hwad behöfwer jag då frukta? Och tyst gick han ned i kajutan, för att packa tillsammans sin ringa egendom.

Denna bestod af en madraß, en bössa, krut, kulor, några böcker och förnämligast hans Bibel, som för hwarje dag blef honom dyrbarare. Den gamle matrosen, som egentligen hade utfört Theodors ondskefulla infall, hemtade medlidsamt åt honom en yxa och sin egen jernkittel, i händelse Alexander måste tillbringa flere månader på ön, innan något skepp kom i deß närhet, hwilket kunde återföra honom till hemmet; då skulle dessa saker wara honom till stor nytta. Till och med den lättsinnige Theodor kom för att räcka honom handen till försoning; han hade ej tänkt att saken skulle taga en sådan utgång, och förgäfwes beswor han kaptenen att återkalla Alexanders afsked. Denne skämdes wäl för sin häftighet, men han förmådde dock icke återtaga den stränga, orättwisa domen. Således blef, då man kom i närheten af ön Fernandez, en slup utsatt, och med bortwändt ansigte bad Robi den stackars Alexander begifwa sig i densamma. Twänne matroser fattade årorna och snart låg Carolina bakom den förwiste. Alexander war wid allt detta temmeligen lugn, ty han wille hellre

Alexander Selkirk.

wara utsatt för allehanda försakelser, än för kapten Robis häftighet och den elake Theodors öfwerdåd.

Men då matroserne, som fört honom till ön, nästan twekande aflägsnade sig, ty de hoppades allt ännu, att kaptenen skulle ändra sitt beslut, då de sedan sorgsna för sista gången swängde sina mössor åt landet till, då bäfwade han ett ögonblick. Menniskan behöfwer en wiß trefnad, hon will utbyta sina tankar och åsigter med en annan, hon will gerna wexla allwarliga eller glada ord med en lefwande warelse, wore det ock blott ett barn. Alexander skulle hafwa gifwit mycket om han kunnat höra en menskelig stämma på sin ensamma ö. Men den arme war dömd till en lång ensamhet; dock, wi wilja icke gripa in i berättelsen, utan hellre gifwa unga läsare en kort beskrifning af ön och skildra det tillstånd hwaruti den befann sig.

4.

Ön.

Juan Fernandez ligger ej långt från landet Chili i Syd-Amerika. Den har sitt namn efter den förste Europee, som der bosatte sig. Under den tid nemligen, då Chilianerne bekrigades af Amerikanerne, lefde på denna ö någon tid Juan Fernandez, en spansk sjöröfware, som har gjort sig känd genom flere upptäckter i westra Oceanen. Han tänkte derstädes grundlägga en koloni, och ditförde några familjer samt riktade den fruktbara, men helt och hållet obebodda ön med några husdjur och plantor.

Men under det att Juan Fernandez, grundläggaren till den nya ko-

lonin, swäfwade omkring på den stora oceanen, för att kanske upptäcka ett nytt land, lemnade nybyggarne det wackra landet och bosatte sig i Chile. Den öfwergifna ön betäcktes nu af wäxter; de inhemska och de nyß ditförda plantorna frodades yppigt, och de qwarlemnade fåren och getterna förökades så mycket mer, då ej ett enda wilddjur fanns på hela ön.

Sådan war den ort, på hwilken Alexander befann sig, utan mensklig hjelp och deltagande, men icke öfwergifwen af Gud, ty då han länge skådat efter den bortroende båten och sedan sett skeppet aflägsna sig så fort, att det till slut såg ut som en stor fogel med utbredda wingar, hwilken swäfwade öfwer wattnet, kände han hunger och törst, och nu först tänkte han på, att han wäl med stor swårighet skulle kunna tillfredsställa dessa behof. Men då han gick längre inåt landet, kom han till oöfwerskådliga rofländer, hwilka hade blifwit odlade af öns fordna innewånare, och som nu otroligt hade fortplantat sig. Med dessa frukter stillade han för denna gång hunger och törst tillika, och han bemärkte till sin fröjd stora swarta bär, liknande wåra blåbär, hwilka wäxte på höjder och berg, ehuru de blott med största swårighet kunde plockas.

Alexanders första omsorg blef nu att bereda sig tak öfwer hufwudet, och detta utförde han lyckligt med tillhjelp af sin yxa. Han byggde sig twänne tätt wid hwarandra stående hyddor af trädqwistar och betäckte dem tätt med ormbunkar, hwilka i mängd wäxte på ön. Men om natten uppkom en storm, som bortryckte det lätta taket. Alexander stöt nu en af de många getterna, som sprungo wildt omkring, och tillredde sig deraf den första kötträtt, som skulle smakat honom ganska wäl, om han ej derwid måst umbära salt och bröd. Huru ringa, tänkte han, akta wi i det wanliga lifwet dessa ting, hwilkas wärde wi först erkänna, då wi måste um-

bära dem. Jag will alltid påminna mig det, ifall jag någonsin återwänder ibland andra menniskor.

Utaf getternas hud gjorde han ett fast och waraktigt tak öfwer sina bägge boningar, af hwilka den ena tjenade honom till sofrum.

Då han en dag strösmade omkring med sin bössa, såg han en mängd getter, hwilka trängde sig omkring ett träd, på hwars bark de med sina tunna läppar gnagde och slickade. Då han närmade sig, bortilade de skygga djuren, och Alexander föll genast på den tanken, att trädet måste hafwa en särdeles smak, som djuren tyckte om. Han gick närmare och skrapade litet derutaf med sin knif, och huru stor war hans glädje, då han fann, att det ägde en stark kryddsmak, hwilket kunde wara honom till stor nytta wid tillredandet af hans kött, och således ersätta det saknade saltet. Full af tacksamhet mot Gud, som också här på den ensamma ön gaf honom hwad han behöfde, och hwars godhet dageligen på nytt uppenbarade sig för honom, tog han ett stort stycke af detta träd, som han sedermera erfor wara Peperomia-träd, till sin hydda. Då det blef afton, upptäckte Alexander ännu en annan egenskap hos detsamma. Det hade nemligen ett så starkt sken i mörkret, att wår ensamme öinnewånare rätt wäl kunde begagna det i stället för ljus, och nu fäste han stora stycken derutaf på flera ställen i sin hydda. Detta war honom af särdeles nytta, då afmarne blefwo längre och den skarpa wäderleken twang Alexander att mera sällan lemna sin hydda. Han kunde wid skenet af detta träd läsa och förrätta allehanda göromål, samt undflydde derigenom en farlig fiende, ledsnad och syßlolöshet.

Men småningom blef hans krutförråd slut; han kunde ej mera skjuta några getter, utan måste nöja sig med fiskar och kräftor, hwilka han fångade wid stranden. Då kom han på det infallet att fånga getterna lef-

wande, och på detta sätt samla sig en liten hjord, som han wille förwara på en inhägnad plats. Det lyckades honom snart att på detta sätt fånga öfwer 500 stycken; men en dag, då han sprang efter ett af dessa djur uppå en klippa, war han ganska olycklig. Han fångade wäl djuret, men störtade med detsamma ned på andra sidan af klippan. Djuret låg dödt på marken, och han sjelf hade så farligt sårat sin fot, att han blott med stor ansträngning och under swåra plågor kunde släpa sig till sin hydda, hwareft han tillbragte flere weckor på sitt läger.

Under denna tid föll han ofta i swårmod, men då tog han alltid sin tillflykt till Bibeln, och hämtade derur tröft och lugn. Han begagnade äfwen denna tid, då han ej kunde lemna sin hydda, att till en del ersätta sina kläder, ty dessa hade af det myckna klättrandet råkat i en så sorglig belägenhet, att de nästan föllo sönder. Han försökte nu, wisserligen icke utan stor möda, att göra sig en rock och en mössa af getskinn; i stället för tråd begagnade han sig af smala läderremmar, och en spik tjenade honom till synål; man förstår wäl att denna söm ej kunde blifwa särdeles fin och nätt.

Då Alexander äfwen hämtat med sig till ön litet skeppslärft, sydde han sig skjortor med det uppriſpade garnet af sina strumpor. Hans fällknif tjenade honom wid alla dessa arbeten, än som sax, än som borr, och blef derigenom så sliten, att blott en smal rand återstod. Detta bekymrade Alexander ganska mycket, men lyckligtwis fann han wid stranden en gammal jernring. Denna hamrade han flat samt slipade den på ena sidan hwaß med en sten.

Då wår eremit åter för första gången lemnade sin hydda, alldeles ny, om också icke så begwämt klädd, besteg han toppen af ett närbeläget berg, hwareft det wida hafwet, belyft af morgonsolen, låg förwandladt till

guldskum framför hans fötter. Der förrättade han sin Gudstjenst, hwilket han hwarje dag upprepade; han sjöng psalmer och läste högt de kraftigaste ställen ur Bibeln.

Så kände han i sin ensamhet lyckan att hafwa Gud till wän, och sade undergifwen: »Om jag också är öfwergifwen af alla andra, så håller Herren mig dock med sin hand, och leder mig efter sitt wisa råd!» Och Herren hade i sanning gjort det, då han tillät den wredgade kapten Robi att förwisa den oskyldiga till denna öken. Han hade welat rädda honom, ty några dagar sednare omkom hela manskapet på »Carolina» under en förskräcklig storm, och skeppet söndersloge.

Genom denna fromma undergifwenhet för Guds wilja erhöll han en afundswärd tillfredsställelse och själslugn, ja, han war ofta outsägligt lycklig i sin ensamhet. Blott på sin mor och sina bröder i det widt aflägsna Skottland tänkte han ofta med wemod och längtan; och huru hade ej hans dröm att arbeta och förja för sin älskade mor förswunnit.

Alexander oroade sig ej med knot och klagan, utan njöt med tacksamhet det goda han erhöll och hoppades med tålamod på bättre tider. Han hoppades, att Gud en dag skulle låta föra ett skepp i hans närhet, hwilket skulle rädda honom från denna ö. Några skepp kommo också werkligen förbi ön; men dessa drogo förbi kusten, utan att märka de tecken, som han gjorde, eller se elden, hwilken Alexander med fröjdefull hast upptände. Huru sorgsen war han ej, då seglen förswunno wid den aflägsna horizonten, utan att hafwa bringat honom den efterlängtade befrielsen.

5.

Äntligen åter ett skepp.

Alexander hade åter tillbragt några månader på ön, och då den blott war sex mil lång och knappt två mil bred, så kände han nästan hwarje ställe deruppå, och det war således ingen förströelse mer för honom att ströfwa deromkring. Då han en morgon, som wanligt, besteg berget, hwarest han plägade hålla sin Gudstjenst, warseblef han med glad förwåning en mörk punkt wid horizonten, hwilken blef allt större och större, och swäfwade allt närmare och närmare, samt äntligen wisade sig som ett stort, stäteligt skepp. Huru klappade icke hjertat på wår stackars förwiste, då han märkte, att skeppet wände sin kosa åt ön, ännu innan han hade upprepat sina nödtecken; ett ögonblick trodde han, att det war »Carolina», som återwände från sin expedition, och att kapten Robi, ångrande sin hårdhet, kom och wille taga honom tillbaka på fartyget. Men snart öfwertygades han, att detta fartyg war större och stäteligare än Carolina, och då han ej wisste hwilken nation det tillhörde, så wågade han blott försigtigt nalkas stranden.

Denna försigtighet war också nödwändig, ty knappt hade manskapet upptäckt Alexander, så sköto de genast efter honom, samt förföljde honom till en tät skog, till hwilken Alexander förskräckt tog sin tillflykt. Det lyckades honom att der klättra upp i ett högt träd, ibland hwilkas täta grenar han så skickligt gömde sig, att hans förföljare ej upptäckte honom, ehuru de dödade flere getter under samma träd, hwaruti Alexander befann sig.

Det war nemligen ett spanskt skepp, och detta land förde på denna tid krig med England. Alexander skulle såsom Engelsman, om han fallit

i deras händer, endera blifwit skjuten eller släpats till bergwerken; ty Spanjorerne skonade ingen Engelsman, utan behandlade dem hårdt och grymt. Det war derföre bättre för Alexander att lugnt dö i sin ensamhet, än att blifwa upptäckt af manskapet på detta skepp, hwars närmande han hade emotsett med så mycken glädje och förhoppning.

Fyra år woro förflutna, då ändtligen twenne engelska skepp seglade förbi och märkte elden, som Alexander upptändt wid stranden. Kaptenen, en menniskoälskande man, lät genast en liten båt afgå, för att hämta eremiten till sitt fartyg. Med hwilka känslor hörde Alexander nu åter menniskoröster; huru tackade han ej Gud, som hade hört hans bön, och efter den långa förwisningen återfört honom bland menniskor.

Resan war lycklig, men den syntes Alexander oändligt lång, ty alla hans tankar woro nu riktade på hemmet och att förskaffa sig underrättelser om sin mor. Knappt hade han derföre anländt till London, innan han öfwerwann sin motwilja och uppsökte Notarien Eisenhart, för att höra, om denne wisste något om hans onkel Boston, till hwilken hans mor under denna långa tid säkert någongång skrifwit. Han fann Notariens hus i samma tillstånd som förut; deß dörrar och luckor woro tillslutna, och det såg lika dystert och enstaka ut som förr. Då han drog på ringklockan, kom efter långt dröjsmål den gamla, honom wälbekanta tjenarinnan, men ehuru han sade henne sitt namn, så igenkände hon icke i den starka, solbrända mannen, sin husbondes fordna bleka och skygga skrifware. Likaså gick det med Notarien, som med mißtrogna blickar betraktade honom; ty man kunde ej kalla Alexanders uppträdande för glänsande eller ståtligt. Kaptenen, som befriade honom från ön Juan Fernandez, hade bewisat honom mycken godhet. Han hade gifwit honom ordentliga, men icke granna kläder, ty uti sin rock af getskinn kunde han ej längre gå, då han åter lefde

ibland menniskor, och då man på skeppet kunde hjelpa sig så godt man kunde, så erhöll han matrosbenkläder, tröja och hatt, men dessa kläder woro mycket för wida och stora för honom, så att han såg ganska löjlig ut.

Notarien hade också förändrat sig, men på ett annat sätt; hans skarpa öga war matt, hans röst osäker, hans minne hade försvagats. Då han hörde namnet Alexander Selkirk, och såg den främmande unge mannen stå framför sig, hwilken han, att dömma af hans klädsel, höll för en matros, sade han hastigt: »kan ni wäl gifwa mig underrättelse om, hwad som blifwit af denne Alexander Selkirk. Jag söker honom nu sedan fyra år, och har uti tidningarne gjort efterfrågningar. En belöning föreslår den som kan gifwa någon underrättelse om honom!»

»Och hwartill allt detta?» frågade Alexander förundrad.

»Hwartill? Derföre att han skall lyfta det stora arfwet efter sin onkel,» swarade Notarien.

»Således är min stackars onkel död?» ropade Alexander med werklig bedröfwelse, »jag hade ännu så gerna welat träffa honom, och frågat honom om underrättelser från min mor!»

»Ja, modren,» sade notarien, som blott fattat de sista orden, »modren kan ej lyfta arfwet! Testatorn har i sin sista wilja bestämt, att blott hans systerson Alexander skall ärfwa honom!»

»Men hwarföre jag och icke mina bröder?» frågade den oförmodadt rike arfwingen.

»Det är en egen sak dermed» erhöll han till swar. »Herr Bosten fruktade mycket för döden, och då han för hwarje dag blef sämre, steg hans ångest allt högre. Länge afwisade han ett samtal med någon prest, och då han slutligen önskade att få tala med honom, fanns ingen i närheten, ty

herr Bosten bodde på landet, flere mil från London. Då sökte den stackars sjuklingen efter något Bibelspråk eller några tröstande ord, men fann blott räkningar i sin pulpet. Till slut föll ett gammalt gulnadt bref från hans syster, en fattig fru från Skottland, i hans händer; deruppå hade hans systerson skrifwit dessa ord: »Frukta dig intet, ty jag är när dig!» Dessa ord woro så wälgörande för den döende och tröstade hans modfällda hjerta. Till tacksamhet derför lät han kalla några grannar, och förklarade i deras närwaro sin systerson för sin enda arfwinge. Denne söka wi nu, och om ni wet något närmare om honom, bäste wän,»—

Alexander afbröt Notarien, i det han uttryckeligen bewisade för honom, att han sjelf war den eftersökte. Till sin förundran hörde han nu, att domstolen efter hans onkels död hade skickat en uppfordran till honom att infinna sig i London, för att emottaga det stora arfwet. Deruppå hade ej kommit något swar, men efter några månader hade det blifwit bekant, att Carolina, hwaruppå Alexander befunnit sig, hade förlist med allt manskap. Brefwet, som den druckna matrosen på Carolina med affigt låtit falla i hafwet, emedan den lättsinnige Theodor retat honom dertill, hade innehållit domstolens i London uppfordran. Alexander war således redan då en rik man, när han lefde hjelplös och öfwergifwen på den enfamma ön. Allt detta gjorde honom mindre ondt, än att hans älskade mor fyra år längre hade lefwat i torftighet, och att hans bröder ej hade kunnat erhålla den forgfälliga uppfostran, hwartill den rike onkelns qwarlåtenskap nu gaf dem medel. Ty ej ett ögonblick tänkte han på att behålla arfwet för sig allena. Han hade på sin enfamma ö lärt sig att umbära det alldra nödwändigaste, och behöfde så litet för sig sjelf, men hans mor och bröder skulle denna owäntade rikedom komma till godo. Alexander qwardröjde i London blott så lång tid, som erfordrades för att taga emot arfwet, sedan

skyndade han full af glädje och längtan till sin hembygd. Huru ängsligt klappade icke hans hjerta, då han såg den lilla byn och den hydda, i hwilken hans moder bodde, och huru lycklig och glad war han icke, då han igenkände hennes kära röst, då hon sittande wid spinnrocken sjöng en psalm. Bröderne skötte redan den lilla åkern och den yngsta gick på skepps-arbete, så att de hjelpte modren att förja för sitt uppehälle. Men den goda frun kunde ej glömma sin Alexander, och ofta då hon war allena, eller under den tysta natten, utgjöt hon otaliga tårar.

Hwem kunde wäl nu skildra hennes lycksalighet, då hon plötsligt såg honom, som hon längesedan trott wara död, stående med utbredda armar wid den låga dörren af hennes kammare. Trots de långa åren, det solbrända ansigtet och den främmande drägten igenkände modershjertat dock genast sonen, och hennes blick mot himmelen war ett talande: »Herre, jag tackar dig!»

Der war nu således Alexander, hwilken wi först funnit på den stora staden Londons snöiga gator med sin torftiga ränsel och sina rika förhoppningar, i trots af alla faror och olyckor wid det efterlängtade målet, sin moders glädje och stöd. Och med hopknäppta händer tackade han ödmjukt Herren för hans underbara ledning, i det att han dock slutligen hade sannat sitt ord:

»Frukta dig intet, ty jag är när dig!»

Och dessa ord wilja wi härmed tillropa alla dem, som äro trötte och betungade, eller de, hwilka med modfälldt hjerta segla ut i det wida werldshafwet. Wi behöfwa blott med allwar söka Honom, då är Han också hos oß, och låter intet ondt wederfaras oß, utan håller oß wid sin högra hand.

314.III.57.

Sv. barnl. 3.

Guldwifvor

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 102 1556